

100111 **DATAINSPEKTIONENS**
1111 **ÅRSREDOVISNING 2005**

Innehållsförteckning

Året som gått	5
Omvärlden	6
Lagar	7
Organisation	9
Verksamhetsgren – Tillsyn över behandlingen av personuppgifter	11
Verksamhetsgren – Tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet	26
24-timmarsmyndigheten	29
Kompetensförsörjning	29
Sjukfrånvaro	30
Styrelsen	31
Resultaträkning	32
Balansräkning	33
Anslagsredovisning	34
Finansieringsanalys	34
Tilläggsupplysningar och noter	35
Väsentliga uppgifter	38
Underskrifter	39

Datainspektionen är en central förvaltningsmyndighet som ska skapa förutsättningar för att behandlingen av personuppgifter inte medför otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet. Inspektionen ska också säkerställa att reglerna för sådan behandling följs. Målet ska nås utan att användningen av teknik onödigt hindras eller försvåras.

Datainspektionen ska skapa förutsättningar för att god sed iakttas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Datainspektionen är Sveriges nationella tillsynsmyndighet för behandling av personuppgifter enligt Europakonventionen, Schengenkonventionen och konventionen om EU:s tullinformationssystem.

Datainspektionen hjälper enskilda personer som har råkat ut för integritetskränkningar, följer upp klagomål och gör inspektioner.

Datainspektionen lägger stor vikt vid förebyggande arbete, främst genom information. Råd och hjälp åt personuppgiftsombud prioriteras. Inspektionen utfärdar föreskrifter och allmänna råd och ger synpunkter på utredningar och lagförslag.

Datainspektionen följer och beskriver utvecklingen på IT-området när det gäller frågor som rör integritet och ny teknik.

Datainspektionen ska sträva efter att på ett tidigt stadium upptäcka och förebygga hot mot den personliga integriteten. Särskilt fokus ska läggas på

- känsliga områden,
- nya företeelser, och
- områden där risk för missbruk är särskilt stor.

Datainspektionen ska uppnå målen genom att

- sprida medvetenhet
- väcka debatt
- varna för risker
- förmedla kunskap
- ge råd och hjälp
- förebygga fel och missbruk
- granska och säkerställa.

Året som gått

Datainspektionens verksamhet under 2005 präglades av främst följande faktorer: 1) många författningsförslag med konsekvenser för den personliga integriteten, 2) hög uppmärksamhet i massmedia 3) en tydligare verksamhetsplan och 4) en hög arbetsbelastning.

Under året presenterades en rad förslag till författningar på både EU-nivå och nationell nivå i syfte att uppnå en effektivare brottsbekämpning. Det handlade både om ökad användning av tvångsmedel och att införa nya informationsdatabaser. Vidare fortsatte den allmänna tendensen att med hjälp av tekniska verktyg underlätta kontroll, övervakning, registrering och identifiering av människor. Strävandena att underlätta informationsutbytet mellan olika offentliga databaser har också fortgått. Även om syftena med dessa åtgärder var och en för sig är välmotiverade, återverkar de på utrymmet för den personliga integriteten. Datainspektionens roll i dessa sammanhang är dels att bedöma om företeelser är förenliga med gällande dataskyddslagstiftning, dels att peka på integritetsriskerna och dels att bidra med förslag till lösningar som minimerar dessa risker.

Integritetsfrågorna och Datainspektionen fick ett betydligt större genomslag i massmedia jämfört med de närmast föregående åren. Detta är delvis resultatet av en ny kommunikationsstrategi. Det är av avgörande betydelse för en myndighet av vår begränsade storlek att beslut, yttranden m.m. når ut till beslutsfattare på alla nivåer och den breda allmänheten. Strategin, som har varit framgångsrik, har också ökat arbetsbelastningen på myndigheten.

Under 2005 följde Datainspektionen för första gången på flera år en upprättad verksamhetsplan för tillsynen enligt personuppgiftslagen, kreditupplysningslagen och inkassolagen. Planen fokuserade på höjda ambitionsnivåer för ärendehanteringen, ett proaktivt arbetssätt, dvs. egeninitierade aktiviteter, systematiskt förbättringsarbete samt ökad kvalitet gentemot viktiga avnämare och medborgaren i stort.

Under året handlades dessutom att antal mycket tidskrävande ärenden, som låg helt utanför den fastställda verksamhetsplanen.

Några exempel är samråd med Apoteket AB, tillsyn mot ett bostadsbolag i Skåne, trängselskatteförsöket i Stockholm, Storstockholms lokaltrafik samt Antipiratbyrån. De två sistnämnda ärendena var ansökningar om undantag från förbudet för andra än myndigheter att registrera lagöverträdelser, något som tidigare endast undantagsvis har förekommit.

Summeringen av året är att Datainspektionen har lyckats mycket väl med att uppnå målen i verksamhetsplanen, trots en fortsatt hög ärendetillströmning och en väsentlig ökning av inkomna frågor. Med utgångspunkt från inkomna klagomål och genomförda inspektioner finns i vart fall inte grund för att påstå att förekomsten av ”otillbörliga” intrång mot den personliga integriteten ökat i samhället. Samtidigt ska understrykas att förändringstakten är mycket hög och det lanseras fortlöpande nya företeelser och författningsförslag, som påverkar sfären för den personliga integriteten. Datainspektionen har med sina begränsade resurser endast möjlighet att följa en utomordentligt liten del av all personuppgiftsbehandling i riket. Mot den bakgrunden bör analysen tolkas med viss försiktighet.

Göran Gräslund
Generaldirektör

Omvärlden

Både den tekniska och den politiska utvecklingen går mot mer avancerade metoder för övervakning. Galileo-projektet har som mål att via satellit följa alla fordon i Europa för att kunna ta ut vägavgifter, böter för fortkörning m.m. Systemen för kameraövervakning får nya funktioner och används allt mer i kollektivtrafiken, i skolor och på allmänna platser. Idag svarar de 21 länsstyrelserna för tillsynen över kameraövervakning av platser dit allmänheten har tillträde. Motioner till riksdagen har föreslagit att Datainspektionen ska samordna tillsynen.

De **elektroniska spår** vi lämnar efter oss kan behandlas i sofistikerade system som hanterar allt större mängder av uppgifter för olika syften. Terror- och brottsbekämpningen har fått utökade möjligheter att förfoga över och använda dessa teknologier, vilket skapar risker för otillbörliga intrång i den personliga integriteten. Trots skarp kritik från EU:s 29-grupp¹ gav EU-parlamentet klartecken för ett direktiv om obligatorisk lagring av information om alla EU-medborgares ringande, mejlande och SMS:ande. Uppgifterna ska användas för att utreda allvarlig brottslighet. Direktivförslaget går nu vidare i EU:s beslutsapparat. I ett yttrande² ansåg 29-gruppen att förslaget har historisk betydelse eftersom det inkräktar på den absoluta, grundläggande rätten till förtrolig korrespondens.

Under året har det också kommit en rad förslag om andra tvångsmedel som polisen ska kunna använda, till exempel hemlig dataavläsning (innehållet i datorer undersöks genom att spionprogram installeras i hemlighet), möjlighet till hemlig teleavlyssning i preventivt syfte och möjlighet till buggning. Dessutom föreslås att Försvarets radioanstalts traditionella signalspaning också ska omfatta all trådbunden trafik som passerar Sveriges gränser. Det finns också planer på utökad informationsutbyte med utländsk polis.

Ständigt ställs högre krav på säker identifiering, både elektroniskt och i den fysiska världen.

Biometri, en samlingsbeteckning på tekniker där fysiologiska särdrag omvandlas till en unik digital profil, används ofta. De nya svenska passen och

nationella id-korten som började utfärdas den 1 oktober innehåller ett chips där digitala versioner av passfotot och namnteckningen finns lagrade. Med tiden ska också fingeravtryck läggas in. EU:s 29-grupp har yttrat sig om biometri i pass³. På flera flygplatser avläses mönstret i ögats iris och på marknaden finns datorer som i standardutförande har inloggning med fingeravtryck.

Integritetsriskerna med tekniker för identifiering kan ställas mot risken för och konsekvenserna av identitetsstölder och bedrägerier som ökar i takt med utvecklingen av offentliga och privata tjänster på Internet. När känsliga personuppgifter överförs i öppna nät krävs säkra **e-legitimationer**.

E-förvaltning. Utvecklingen av e-tjänster från allmän informationsservice till ärendehantering medför att behandling av personuppgifter via elektronisk kommunikation utvidgas i omfattning och innehåll. Det gäller såväl elektroniskt informationsutbyte mellan myndigheter som mellan myndigheter och enskilda. Det ställer krav på lämpliga säkerhetsåtgärder som kan garantera enskildas integritet.

Inom Schengensamarbetet finns ett gemensamt informationssystem, SIS, där varje medlemsstat kan föra in uppgifter om personer som är efterlysta eller eftersökta. Hittills har varje stat ansvarat för sin del av systemet, men nu finns ett förslag om en ny centraliserad version, SIS II. 29-gruppen har yttrat sig över förslaget⁴, man är orolig för dataskyddet.

DNA. Från den 1 januari 2006 kan alla som i Sverige döms till annat straff än böter få uppgifter om sin DNA registrerad. Tidigare fick man bara registrera de genetiska fingeravtrycken från personer som dömts för brott som kan ge mer än två års fängelse. Nu kan även personer som inte är dömda, men som är skäligen misstänkta för brott som kan ge fängelsestraff, få uppgifter om sin DNA registrerad.

RFID, radiofrekvent identifiering, fungerar som en vanlig etikett med streckkod, men RFID-taggen är mycket mindre, innehåller mer information och kan via en radiosignal avläsas på någon meters håll, tvärs igenom kläder och väskor. Kläder, skor, böcker, sedlar och annat kan märkas med RFID.

Det nya passet och det nationella id-kortet använder RFID-teknik. Tekniken är på fram-marsch, den innebär många nya möjligheter, men också integritetsrisker. 29-gruppen har under året publicerat två arbetspapper om RFID.⁵

IT-stöd inom hälso- och sjukvården. Flera utvecklingsprojekt har nått fram till pilotstadiet. Både kommuner, landsting, apoteket och privata vårdgivare deltar. De nya systemen gör känsliga patientdata tillgängliga för allt fler, men ofta saknas rutiner för att kontrollera att inga obehöriga tar del av uppgifterna. Detta kritiserar i en ny rapport från Datainspektionen. Patientdatautredningen, som ska analysera frågor som rör elektroniska patientjournaler, skulle ha varit klar vid årsskiftet, men har begärt förlängd tid.

Ökade prestanda i kombination med att olika tekniker växer ihop ställer nya och högre krav på personuppgiftsansvarigas **informations säkerhet**. Gränserna mellan bärbara och handhållna datorer, mobiltelefoner, digitalkameror och portabla lagringsmedia suddas ut. När en mediaspelare lätt får plats i fickan och rymmer tiotals gigabyte kan stora mängder data snabbt försvinna utanför den personuppgiftsansvariges kontroll. Den ökade spridningen av och transparensen mellan olika trådlösa nätverk medför ökade krav på konsekvent analyserad och strukturerad informations säkerhet.

1. 29-gruppen är en arbetsgrupp som ska bidra till att EU:s dataskyddsdirektiv tillämpas enhetligt i EU-länderna.

Datainspektionen är Sveriges representant i gruppen.

2. Yttrandet finns på webben. Gå in på www.datainspektionen.se, "Länkar", "EU Data Protection", "Working Party Art. 29", "Documents adopted", WP 113.

3. WP 112 (se not 2)

4. WP 116 (se not 2)

5. WP 105 och WP 111 (se not 2)

Lagar

Datainspektionen är tillsynsmyndighet för personuppgiftslagen, kreditupplysningslagen och inkassolagen.

Personuppgiftslagen (PuL)

PuL har till syfte att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks när personuppgifter behandlas. Lagen omfattar behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad samt även manuellt förda personregister. Rent privat behandling av personuppgifter är undantagen. Undantag gäller även med hänsyn till offentlighetsprincipen samt tryck- och yttrandefriheten.

I PuL anges grundläggande krav på behandling av personuppgifter samt när behandling är tillåten. För behandling av känsliga uppgifter finns särskilt restriktiva bestämmelser. Lagen bygger i hög grad på samtycke från den registrerade. Vidare innehåller PuL bestämmelser om information till de registrerade, om korrigering av personuppgifter och om säkerhet vid behandling.

Databehandling av personuppgifter ska anmälas till Datainspektionen, där anmälningarna förs in i ett offentligt register. Omfattande undantag från anmälningsskyldigheten finns föreskrivna i lagen, personuppgiftsförordningen och föreskrifter från Datainspektionen.

Undantag från anmälningsskyldigheten gäller bl.a. när ett personuppgiftsombud har utsetts och anmälts till inspektionen. Ett personuppgiftsombud har till uppgift att självständigt kontrollera den personuppgiftsansvariges behandlingar. Vissa särskilt integritetskänsliga behandlingar ska alltid anmälas till Datainspektionen för förhandskontroll.

Datainspektionens huvuduppgifter när det gäller PuL är att utöva tillsyn bl.a. genom inspektioner, att bedriva informationsverksamhet samt att ge ut föreskrifter och allmänna råd. Datainspektionen har även till uppgift att avge yttranden över förslag till s.k. branschöverenskommelser.

PuL kompletteras av regeringens föreskrifter i personuppgiftsförordningen (1998:1191). Under året har ytterligare bestämmelser om överföring

av uppgifter till tredje land införts i bilagorna till förordningen.

Andra registerförfattningar

Särregler i annan lagstiftning tar över bestämmelserna i PuL. Det finns ett stort antal författningar med särregler, som Datainspektionen har att beakta i sin tillsynsverksamhet. Som exempel på författningar som inspektionen har att tillämpa vid sidan av PuL kan nämnas särskilda lagar om behandlingen av personuppgifter inom socialförsäkringens administration, skatteförvaltningen, hälso- och sjukvården, socialtjänsten och polisverksamheten. Lagen om elektronisk kommunikation är också ett exempel på en författning med särregler. Den lagen innehåller ett särskilt kapitel om integritetsskydd med bestämmelser om behandling av personuppgifter vid tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster samt vid abonnentupplysning. Särregler om behandling av personuppgifter i en verksamhet kan även finnas i författningar som beslutas av regeringen. Exempelvis är behandling av personuppgifter inom Kustbevakningen reglerad i en förordning.

Kreditupplysningslagen (KuL)

Kreditupplysningsföretagen samlar in uppgifter om företagens ekonomiska förhållanden och om enskilda personers ekonomiska och personliga förhållanden. Alla personer över 15 år finns registrerade hos de största kreditupplysningsföretagen.

KuL, som tillkom år 1973, är främst en integritetslagstiftning, men lagen ska också bidra till en effektivt fungerande kreditupplysningsverksamhet.

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet behöver normalt tillstånd från Datainspektionen. Tillstånd får meddelas endast om verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt. Genom bl.a. inspektioner kontrollerar Datainspektionen hur KuL efterlevs.

Justitiedepartementet arbetar med en översyn av KuL i ljuset av att kreditupplysningar numera lämnas på andra medier än tidigare. En huvudfråga har varit om KuL behöver ändras för att skyddet av

den enskildes integritet alljämt ska vara tillfredsställande. Översynen omfattar även andra frågor om kreditupplysningar, bl.a. överväganden om skyddet för den enskilde behöver stärkas när det gäller enstaka betalningsförsummelser.

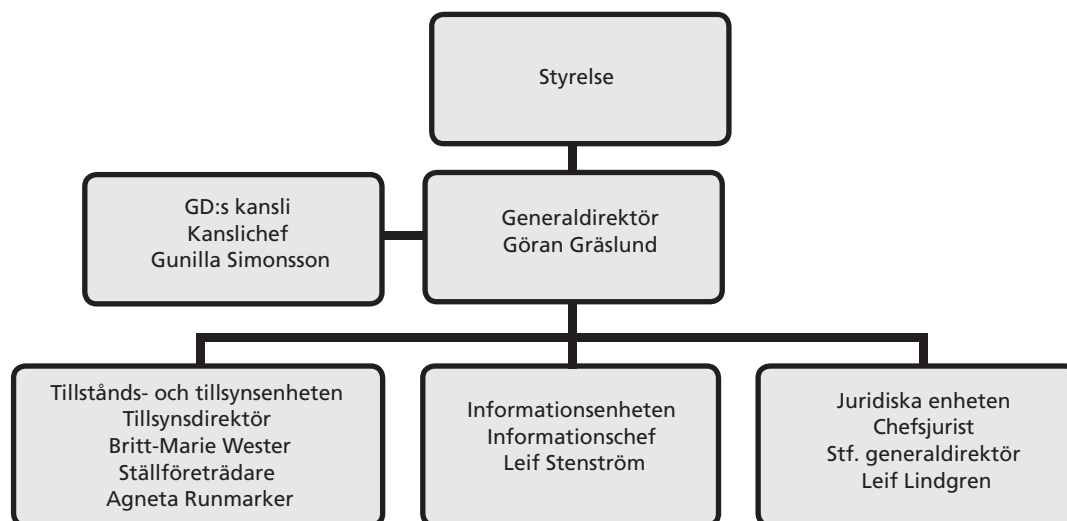
Inkassolagen (IKL)

Den som ska driva in fordringar för någon annans räkning, eller fordringar som har övertagits för indrivning, måste normalt ha Datainspektionens tillstånd. För att få tillstånd krävs att någon i företagets ledning har sakkunskap inom inkassoområdet och är omdömesgill. Datainspektionen bedömer om kraven är uppfyllda och ser till att företaget iakttar god inkassosed.

Övrigt

Enligt en särskild bestämmelse i polisdatalagen tillämpas fortfarande datalagen till utgången av år 2007 för polisregister som förs med Datainspektionens tillstånd.

Organisation

Styrelsen

består av generaldirektören som ordförande och åtta övriga ledamöter som förordnas av regeringen.

Generaldirektörens kansli

ansvarar för verksamhetsplanering, ekonomi-, löne-, personal- och allmän administration, registratur och arkivvård, det interna IT-stödet samt lokaler, vaktmästeri och reception. Kansliet består av en kanslichef, två jurister, en IT-inspektör samt sju administratörer.

Juridiska enheten

ansvarar för arbetet med inspektionens regelgivning och remissverksamhet. Enheten biträder inom myndigheten i juridiska frågor som är av principiell betydelse eller av särskilt komplicerad natur. Juridiska enheten svarar för bevakning och samordning av inspektionens internationella arbete. Enheten består av en chefsjurist och fem jurister, varav två med internationella arbetsuppgifter.

Tillstånds- och tillsynsenheten

handlägger ärenden enligt personuppgifts-, inkasso- och kreditupplysningslagen. Enheten handlägger klagomål, genomför inspektioner och följer upp tillsynsaktiviteter. Dessutom utarbetar man informationsmaterial, tillsynsrapporter och allmänna råd, ansvarar för samråd med personuppgiftsombuden samt deltar i seminarie- och föreläsungsverksamheten. Enheten består av en tillsynsdirektör som chef, en ställföreträdande chef samt elva jurister och två IT-specialister.

Informationsenheten

informerar myndigheter, företag, organisationer, personuppgiftsombud, media och allmänheten om integritetsskyddsreglerna och Datainspektionens verksamhet. Informationsenheten arrangerar seminarier, konferenser och föreläsningar, producerar trycksaker och den periodiska skriften magasin Direkt samt ansvarar för inspektionens webbplats. Ett call-center besvarar frågor per telefon och e-post och en särskild kontaktperson ger personuppgiftsombuden service. Enheten består av en informationschef, tre jurister och två informatörer.

Verksamhetens mål

Enligt regeringens regleringsbrev för budgetåret 2005 har det övergripande målet för Datainspektionen varit att värna integriteten vid behandling av personuppgifter.

Kostnader och intäkter har fördelats på de två verksamhetsgrenarna för 2005. Under åren 2004 och 2003 fanns tre verksamhetsgrenar varav den tredje verksamhetsgrenen Tillsyn över personregister inom polis- och tullsamarbetet numera ingår i verksamhetsgrenen Tillsyn över behandlingen av personuppgifter. Kostnader och intäkter för åren 2004 och 2003 har räknats om för att möjliggöra jämförelse.

Det som tillförts från den numera upphörda verksamhetsgrenen uppgår till följande. År 2004 var kostnaderna 986 tkr och intäkterna 2 tkr. År 2003 var kostnaderna 899 tkr och intäkterna 1 tkr.

Regeringens återrapporteringskrav

Målen för verksamhetsgrenarna och den närmare återrapporteringen i enlighet med regleringsbrevet finns på följande sidor:

Verksamhetsgren – Tillsyn över behandlingen av personuppgifter	sidan 11
Verksamhetsgren – Tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet	sidan 26
24-timmarsmyndigheten	sidan 29
Kompetensförsörjning	sidan 30

Verksamhetsgren – Tillsyn över behandlingen av personuppgifter

Verksamhetsgrenen omfattar information, regelgivning och rådgivning, inspektioner och hantering av klagomål enligt PuL, anmälningar om behandling av personuppgifter, branschöverenskommelser, förhandskontroller enligt PuL samt systemet med personuppgiftsombud. Verksamhetsgrenen omfattar också internationell verksamhet. Totala kostnader och intäkter för verksamhetsgrenen redovisas i tabell nedan.

Tillsynsaktiviteter enligt PuL kan förädlas av klagomål från enskilda, uppgifter i massmedia eller inledas på Datainspektionens eget initiativ. Tillsynen bedrivs som fältinspektioner och inspektioner genom enkäter eller annan kontroll per telefon eller brev.

	2005	2004	2003
Kostnader	27 155	27 166	26 042
Intäkter	869	1 319	1 608

Mål

1. Datainspektionen skall skapa förutsättningar för att behandlingen av personuppgifter inte medför otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet och säkerställa att reglerna för sådan behandling följs. Målet skall nås utan att användningen av teknik onödigt hindras eller försvåras.
2. Datainspektionen skall sträva efter att på ett tidigt stadium upptäcka och förebygga hot mot den personliga integriteten. Fokus skall läggas på känsliga områden, nya företeelser och områden där risk för missbruk är särskilt stor.
3. Datainspektionen skall arbeta för att öka antalet personuppgiftsansvariga som har personuppgiftsombud och för en fortsatt utveckling av systemet med personuppgiftsombud.

Information, regelgivning och rådgivning (PuL)

Under året har knappt 90 procent av informationsverksamheten rört PuL. Informationen om PuL har i första hand koncentrerats på mediekontakter och utbildning av personuppgiftsombuden.

Föreläsningar och konferenser

Datainspektionens personal är efterfrågade föreläsare som under året höll totalt 90 föreläsningar om PuL på egna och andras konferenser, kurser och seminarier, vid utländska besök, samt hos myndigheter, företag och organisationer runt om i landet (122 stycken år 2004 och 111 stycken år 2003). Under året har 15 seminarier anordnats speciellt för personuppgiftsombuden (21 stycken år 2004 och 18 stycken år 2003), se vidare avsnittet *Personuppgiftsombud* på sidan 20. Intäkterna från seminarier och föreläsningar om PuL beräknas till 781 tkr (1 215 tkr 2004 och 1 524 tkr år 2003).

Webbplats

Webbplatsen har vidareutvecklats och utvärderats mot den nya vägledningen ”24-timmarswebben 2.0”. Avdelningen ”Frågor och svar” har utökats, grundläggande information på enkel svenska har publicerats, funktionerna för statistik och listserver har förbättrats och ett nytt formulärverktyg har införts.

Antalet besök under året har uppmätts till 400 000 efter att i flera år ha legat på ca 135 000 (en ökning med 200 procent). En del av den extrema ökningen kom i juni i anslutning till inspektionerna av Antipiratbyrån, då webbplatsen hade upp till 15 000 besök per dag.

Via webbplatsen kan man prenumerera på nyheter som läggs ut på webbplatsen. Vid årets slut fanns 3 360 webbprenumeranter, en ökning med 30 procent från år 2004 (2 600 prenumeranter).

Call-center

Datainspektionens call-center är bemannat med två jurister som alla arbetsdagar besvarar frågor per telefon och e-post. Efter att flera år ha legat på samma nivå, ökade antalet mejlfrågor om PuL med 30 procent till 3 100. Mejlfrågor besvaras inom tre arbetsdagar, de flesta kunde besvaras omgående, bara 132 stycken krävde särskild utredning (172 år 2004). Om en fråga diarieförs som ett ärende för vidare utredning, får frågeställaren besked om det inom tre arbetsdagar.

Call-centret besvarade under året 7 000 telefonfrågor om PuL, jämfört med 5 500 under 2004, en ökning med 27 procent. Totalt besvarade hela myndigheten 13 900 frågor om PuL, en ökning med 26 procent.

Den kraftiga ökningen av frågor per mejl och telefon kan kopplas till Datainspektionens ökade exponering i media, se nedan.

Trycksaker

Alla Datainspektionens trycksaker kan hämtas gratis på webbplatsen. De kan också beställas i tryckt form, i vissa fall mot en avgift. Under året har Datainspektionen sålt informationsmaterial om PuL för 38 tkr (40 tkr 2004 och 50 tkr 2003).

Magazin Direkt är en periodisk skrift i 4-färg med reportage, nyheter och kommentarer i anslutning till Datainspektionens intresseområden. Fyra nummer har givits ut under året. Antalet prenumeranter på den tryckta utgåvan har ökat med 14 procent från 4 400 till 5 030.

Större temainspektioner dokumenteras i rapporter. Under 2005 har tre rapporter publicerats: *Ökad tillgänglighet till patientuppgifter*; *Bonuskort och personuppgiftslagen* och *Övervakning i arbetslivet – Kontroll av de anställdas Internet och e-postanvändning m.m.*

Andra trycksaker som har producerats under året är broschyren *Personuppgifter i forskningen – vilka regler gäller?* (i samarbete med Socialstyrelsen och Statistiska Centralbyrån), informationsbladet *Kränt på Internet? – Gör så här!*, *Årsredovisning för år 2004*, reviderade versioner av broschyren *Vårt att veta om inkasso* och informationsbladen *Personuppgifter och Internet*, *Anmälan*

och förhandskontroll, *Personuppgiftsombud* samt *Betalningsanmärkningar*.

Under hösten 2004 och början av 2005 distribuerades 20 000 informationsbroschyrer till skolor. En enkät till mottagarna gav svar som kommer att användas då materialet uppdateras.

Medierådet driver kampanjen "Det unga Internet", ett EU-finansierat projekt om säkrare användning av Internet bland barn och unga. I kampanjen ingår en "verktygslåda", där bl.a. informationsbladet *Kränt på Internet? – Gör så här!* ingår.

Mediekontakter

Press, radio och TV visar stort intresse för Datainspektionens områden och bidrar därmed till att sprida medvetenhet om integritetsfrågorna. Under året har antalet nyhetsnotiser på webbplatsen utökats, och våra frågor har fått ökat utrymme i medierna (50 nyhetsnotiser resulterade i 1 115 pressklipp, förra året gav 30 notiser 681 klipp; på webben nämndes Datainspektionen i 1 575 artiklar, jämfört med 566 artiklar förra året). En stor debattartikel om kameraövervakning har publicerats i DN.

Stora debattämnen under året har varit Malmö Kommunala Bostadsbolags registrering av hyresgäster, DNA-registrering, Antipiratbyrån, PKU-registret, biometriska pass, lagring av uppgifter om tele- och Internettrafik, Släktforskarförbundets publicering av uppgifter på Internet samt övervakning i samband med trängselskatten i Stockholm.

Regelgivning och rådgivning

Datainspektionen utarbetar egna författningar med generella föreskrifter i serien Datainspektionens författningssamling (DIFS) och ger ut allmänna råd med rekommendationer i olika frågor. År 2005 har inga författningar eller allmänna råd enligt PuL getts ut.

Rådgivningen om PuL har till stor del bestått av frågor via e-post- och telefon. Förutom de allmänna förfrågningarna har personuppgiftsombuden vid 35 tillfällen under år 2005 (34 under 2004) utnyttjat sin möjlighet till formella samråd enligt 38 § tredje stycket PuL om hur lagstiftningen ska tillämpas, se vidare avsnittet *Personuppgiftsombud* på sidan 20-21.

Ett särskilt omfattande samrådsärende med Apoteket AB har rört den nya s.k. *läkemedelsförteckningen*, som är ett rikstäckande register över alla läkemedel som patienter har hämtat ut på recept. I ärendet har Apoteket samrått med Datainspektionen om hur uppgifterna i läkemedelsförteckningen ska kunna lämnas ut på ett användarvänligt sätt utan att obehöriga kan komma åt dem och hur samtycke ska inhämtas för att det ska vara giltigt. Datainspektionen har accepterat att Apoteket bedriver en försöksverksamhet där ett fåtal förskrivare, farmaceuter och patienter får tillgång till registret, men har samtidigt krävt att Apoteket ska uppfylla en rad villkor på information till de registrerade, hanteringen av samtycken, kontroller och IT-säkerhet innan försöken övergår till verksamhet i större skala.

Utan att det har rört sig om formella samråd har representanter från myndigheter och företag vid flera tillfällen besökt Datainspektionen för att diskutera sina specifika PuL-problem.

Samverkan med andra myndigheter (nätverkande)

Datainspektionen ser samverkan med andra myndigheter som ett viktigt inslag i uppgiften att värna integriteten vid behandling av personuppgifter och söker att aktivt samverka med det omgivande samhället kring frågor om personlig integritet. I det internationella arbetet ingår samverkan med dataskyddsmyndigheter i EU-länderna som en viktig del. Nationellt samverkar Datainspektionen med ett antal andra myndigheter och deltar i olika nätverk. Under år 2005 har inspektionen bl.a. samverkat/deltagit i nätverk med Post- och telestyrelsen (PTS), e-nämnden, Statskontoret, Socialstyrelsen, Statistiska Centralbyrån (SCB), forskningsetiknämnderna, Sveriges Kommuner och Landsting och Carelink. Syftet har varit att klargöra gränser mellan myndigheternas tillsynsansvar, att åstadkomma samsyn i integritetsfrågor och utbyta information om handläggning av ärenden. Genom denna samverkan har inspektionen även kunnat sprida information, fånga upp utvecklingstendenser, följa IT-utvecklingen och sprida medvetande om integritetsrisker.

Datainspektionen har under året ägnat särskild uppmärksamhet åt det förändringsarbete som pågår för moderniseringen av den statliga förvaltningen och det förvaltningspolitiska målet med 24-timmarsmyndigheten. Datainspektionens arbete på området har varit inriktat på att se till att integritetsskyddsfrågorna inte glöms bort och att bevaka att skyddet för enskildas personliga integritet upprätthålls. Utöver omvärldsbevakning, remissyttranden och tillsynsaktiviteter, har Datainspektionen deltagit i nätverk. Inspektionen har bl.a. samverkat med Statskontoret och 24-timmarsdelegationen och på olika sätt aktivt deltagit och samverkat med e-nämnden. Inspektionen har också samverkat med projektgruppen Samset, som har haft i uppdrag att ta fram underlag åt e-nämnden.

Inspektionsverksamheten

Under året har 45 fältinspektioner och 104 enkätinspektioner inletts (90 resp. 26 under 2004). 216 inspektionsärenden avslutades, varav 91 fältinspektioner och 125 enkätinspektioner. Tillsynsärenden ska avgöras inom sex månader från det ärendet diariefördes. Samtliga tillsynsärenden äldre än sex månader var avgjorda vid årsskiftet.

Antalet fältinspektioner som inletts under året är lägre till antal 2005 än 2004. Nedlagda resurser för inspektionsverksamheten uppgår till åttio procent av använda resurser under 2004.

Temainspektioner

I inspektionsverksamheten har tonvikten lagts på temainspektioner. En temainspektion är en bred och djup granskning av en bransch eller sektor som kräver mer tid och större resurser än en sedvanlig inspektion. Årets temainspektioner har genomförts dels som fältinspektioner, dels som enkätinspektioner.

Det tillsynsprojekt på sjukvårdsområdet som delvis genomfördes under 2004 har fortsatt under detta år. I projektet har Datainspektionen granskat **hur personuppgifter behandlas inom sjukvården och hur långt utvecklingen mot sammanhållna journaler har kommit**. Syftet med projektet har

varit att kunna ge landstingen viss vägledning i den fortsatta utvecklingen av IT-stödet i vården. Iakttagelser och vägledning har redovisats i en rapport *Ökad tillgänglighet till patientuppgifter (2005:1)*. Bl.a. konstaterade Datainspektionen att vårdens IT-system öppnas för allt fler användare, men att det i stor utsträckning saknas fungerande rutiner för att kontrollera att inga obehöriga tar del av de känsliga uppgifterna. Granskningen visade också att olika landsting har valt olika tekniska och administrativa lösningar, vilket innebär att tillgängligheten till uppgifterna kan bero på var i landet man söker vård.

Den temainspektion som inleddes i slutet av 2004 i syfte att kontrollera **hur kunduppgifter behandlas vid användandet av bonuskort** har avslutats. Av särskilt intresse från integritets-synpunkt var att undersöka i vilken omfattning som kundernas köpvanor kartläggs i syfte att ge riktade erbjudanden som bygger på kundens tidigare inköp, s.k. inköpsbaserad reklam. Data-inspektionens granskning visade att bonuskorten ger upphov till omfattande uppgiftssammanställningar om ett stort antal människor. Det framkom att många företag lämnade otydlig information om personuppgiftsbehandlingen och att flera företag sparar detaljerad inköpsinformation under lång tid. Iakttagelser och en vägledning till hjälp för branschen sammanställdes i en rapport (2005:2).

En temainspektion inleddes i slutet av 2004 som avser **övervakning i arbetslivet – kontroll av hur anställda använder Internet- och e-post m.m.** Arbetet är en fortsättning på inspektionens tidigare arbete inom detta område, som utmynnade i Datainspektionens rapport *Behandling av personuppgifter för kontroll av anställda (2003:3)*. Ett antal statliga myndigheter, kommuner, företag och organisationer har svarat på ett antal frågor utifrån detta tema. En del av enkäterna har följts upp med inspektion på plats. Datainspektionens granskning visade att det ofta saknas regler på arbetsplatserna för hur Internetanvändningen kontrolleras och att de anställda har rätt till bättre information om den övervakning som sker. Iakttagelser och vägledning till hjälp för arbetsgivare har sammanställts i en rapport (2005:3).

En annan temainspektion som påbörjats under året avser **elektroniska spår**. Inspektioner har utförts inom detta tema under året och kommer även att utföras under 2006. Iakttagelser och Datainspektionens synpunkter är avsedda att presenteras under 2006.

Övriga inspektioner

Inspektioner har utförts som uppföljande fältinspektioner hos personuppgiftsansvariga som tidigare har fått påpekanden av Datainspektionen.

- Vissa påpekanden som gjorts angående personuppgiftsbehandlingen vid socialnämnder var inte åtgärdade vid uppföljande inspektioner. Data-inspektionen har kontaktat organisationen Sveriges Kommuner och Landsting och diskuterat generella frågeställningar som rör påpekanden hos socialnämnder. Datainspektionen har även inlett en dialog med de leverantörer som installerat individ- och familjeomsorgssystemen hos socialnämnderna.
- Med anledning av försöket med trängselskatt i Stockholm har Datainspektionen utfört en IT-säkerhetsinspektion hos Vägverket i Stockholm under juni månad. Inspektionen har vidare under hösten haft en löpande dialog med Vägverket avseende legala frågor och frågor om IT-säkerhet.
- Särskilt resurskrävande bland fältinspektionerna har inspektionen mot Svenska Antipiratbyrå varit, dels på grund av ärendets komplicerade natur, dels på grund av ett stort mediaintresse.
- Vid en tvådagarsinspektion på ett universitetssjukhus har Datainspektionen granskat behandling av personuppgifter som förekom i ett antal forskningsstudier inom området gynekologi. Vid samma inspektion kontrollerades behandling av personuppgifter i det s.k. Gynop-registret, som är ett kvalitetsregister. Vissa brister i informationen till de registrerade och beträffande IT-säkerheten konstaterades. Tillsynen kommer att följas upp.

Annan kontroll

Utöver ovan nämnda inspektioner har tillsyn bedrivits genom kontroll per brev eller telefon.

Under året inleddes 68 sådana tillsynsärenden (att jämföra med 110 under 2004), de flesta föranledda av klagomål. Se vidare avsnittet *Klagomål* nedan.

För att få en enhetlig bedömning av hur Datainspektionen ska använda sina resurser när det gäller tillsyn har inspektionen tagit fram dels en policy när tillsyn ska inledas, dels en särskild policy när tillsyn ska inledas i fråga om personuppgifter på Internet.

- Flera tillsynsärenden har avsett olika företags behandlingar av känsliga personuppgifter och brottsuppgifter i spärllistor i hyresförhållanden och anställningsförhållanden. Datainspektionen har i dessa ärenden uttalat att dessa spärllistor inte är tillåtna enligt PuL.
- Ett tillsynsärende har gällt Sveriges släktforskarförbunds behandling av känsliga personuppgifter på Internet. Datainspektionen har haft kontakter med släktforskarförbundet för att komma fram till en lösning som är förenlig med personuppgiftslagen när det gäller publicering av personuppgifter på Internet i samband med släktforskning.
- Ett annat tillsynsärende har avsett behandling av personuppgifter på en byggarbetsplats där byggarbetarna övervakades av en webbkamera. Datainspektionen ansåg att personuppgiftsbehandlingen var olaglig eftersom byggarbetarna inte hade lämnat sitt samtycke till personuppgiftsbehandlingen och till publiceringen på Internet.

Tillsyn PuL	2005	2004	2003
Påbörjade ärenden	220*	229*	409
Avgjorda ärenden	306	407	251
Ingående balans	105	284	129
Utgående balans	20	105	284

*varav tre rapporter

Inkomna klagomål

Under året har det kommit in 450 klagomål som gäller PuL, jämfört med 456 klagomål 2004. Det kom under året dessutom in 5200 likalydande klagomål, med olika avsändare, som rörde Anti-piratbyråns behandling av uppgifter. Alla som klagat till Datainspektionen får besked i någon form.

Enligt verksamhetsplanens mål ska klagomålsärenden avgöras inom tre månader. Målet har så gott som uppfyllts.

Klagomålen har till största delen rört publicering av personuppgifter på Internet, direktadresserad reklam, gallring, information, användning av personnummer och behandling av personuppgifter i arbetslivet.

Nästan en tredjedel av klagomålen har rört Internet. Klagomålen har, såsom tidigare år, många gånger rört privatpersoner som klagat på att de, utan att ha lämnat sitt samtycke, förekommer med personuppgifter på webbplatser (både enskildas och företags) och chatsidor. Det har även kommit in klagomål på webbplatser som innehöll personuppgifter som är känsliga enligt PuL.

Klagomålen på direktadresserad reklam har, i likhet med förra året, i många fall rört oönskad e-postreklam, avsaknad av adresskälla dvs. en uppgift om var man har hämtat in namn och adress till den man skickar reklamen och att företag skickar reklam trots att den klagande har anmält s.k. direktreklamspärr. Klagomål har även avsett att det i många avtalsituationer ställs krav på att lämna personnummer för att få en tjänst eller vara. En del klagomål har rört områden som faller utanför inspektionens tillsynsområde. I dessa fall har klaganden fått ett svar med information om gällande lagstiftning eller hänvisats till rätt instans. Många gånger har det rört förhållanden som berör tryck- och yttrandefriheten, regler som har företräde framför PuL. När det exempelvis gäller Internet-tjänsterna "Hitta.se" och "Eniro.se" gäller reglerna om tryck- och yttrandefrihet varför publiceringen inte omfattas av PuL:s bestämmelser.

Klagomålen har i många fall medfört att Datainspektionen har inlett tillsyn genom brev eller telefonkontakter eller som fältinspektioner. I en del

fall har Datainspektionen hänvisat klaganden till att själv vända sig till den personuppgiftsansvarige. Det har framför allt gällt när klaganden har påstått att ett företag eller en myndighet har felaktiga uppgifter om honom eller henne, när klaganden har påstått att uppgifter om honom eller henne inte har gällrats trots att det borde ha gjorts och när klaganden inte har fått information om att uppgifter om honom eller henne behandlas. När det gäller klagomål som rör Internet har tillsyn som regel inletts om publiceringen har omfattat känsliga uppgifter, brottsuppgifter eller uppgift om personnummer. För att få en enhetlig bedömning av hur Datainspektionen ska använda sina resurser när det gäller personuppgifter på Internet har inspektionen tagit fram en policy för när tillsyn ska inledas och när polisanmälan ska göras. När det gäller publicering av personuppgifter på Internet har Datainspektionen tagit fram ett informationsblad som innehåller upplysningar om vart den enskilde själv kan vända sig och klaga och hur denne kan hitta adressen dit.

Inkomna klagomål	2005	2004	2003
PuL	450*	456	421
Datalagen	0	0	0
KuL	78	68	81
IkL	286	309	750
Totalt	814	833	1252

* Ytterligare 5200 likalydande klagomål rörande Antipiratbyrån inkom under året

Inkomna anmälningar om behandling av personuppgifter och genomförda förhandskontroller

Anmälningar om behandling

Personuppgiftsansvariga som inte har utsett och anmält ett personuppgiftsombud är enligt 36 § PuL skyldiga att till Datainspektionen anmäla behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad. Anmälningarna förs in i ett offentligt

register. Under 2005 har det kommit in 169 anmälningar om behandling av personuppgifter, att jämföra med 193 anmälningar 2004 och 209 år 2003. Totalt finns nu 2732 anmälningar registrerade.

Det finns omfattande undantag från anmälningskyldigheten i 3-5 §§ personuppgiftsförordningen och i Datainspektionens föreskrifter (DIFS 1998:2, omtryckta i DIFS 2001:1). Vidare finns undantag inom skatte- och tullområdena.

Anmälningar för förhandskontroll

Innan vissa särskilt integritetskänsliga behandlingar av personuppgifter påbörjas ska de anmälas till Datainspektionen för förhandskontroll. Behandling av personuppgifter om genetiska anlag som har framkommit efter genetisk undersökning ska anmälas. Sådan behandling förekommer i forskningsstudier. Vissa behandlingar hos polisen, skattemyndigheterna, Tullverket och Kustbevakningen ska också anmälas för förhandskontroll.

Anmälningarna har handlagts med förtur eftersom Datainspektionen inom tre veckor måste meddela om den avser att vidta åtgärder med anledning av anmälan eller ej. Kravet på förturshandling och det rättsligt komplicerade området har i många fall medfört att handläggningen av ärendena har varit resurskrävande.

Under året har det kommit in totalt 127 anmälningar för förhandskontroll, jämfört med 132 år 2004. Antalet anmälningar för förhandskontroll av behandling av personuppgifter i forskningsstudier ligger kvar på i stort sett på samma nivå som förra året, 121 stycken inkom i år jämfört med 118 år 2004. Från polisen har det kommit in fem anmälningar för förhandskontroll, en nedgång från förra årets 14. Kustbevakningen har under året gjort en anmälan för förhandskontroll.

Förhandskontroller

Inkomna anmälningar	2005	2004	2003
Forskning	121	118	171
Polisen	5	14	28
Skattemyndigheten	0	0	0
Tullverket	0	0	1
Kustbevakningen	1	0	0

Ansökningar om undantag från förbudet att behandla uppgifter om lagöverträdelse

Under året har fyra ansökningar om undantag från förbudet i 21 § PuL behandlats. Datainspektionen avslag en ansökan från en pantbank som önskade behandla uppgifter om personer som uppträtt hotfullt eller som tidigare pantsatt stöldgods.

Ett trafikföretag tilläts registrera bilder på klotter för att få underlag för polisanmälningar. Två organisationer som företräder film- och spelbranschen respektive skivbranschen tilläts att under en tidsbegränsad period behandla IP-adresser i syfte att polisanmäla upphovsrättsintrång som skett genom otillåten fildelning. Ytterligare ansökningar har inkommit under 2005 men dessa har ännu inte behandlats.

Kommittéarbete och remisser

Företrädare för inspektionen har under året deltagit med experter i Info-Säktutredningen (Fö 2002:06), Patientdatautredningen (S 2003:03), Integritetsskyddskommittén (Ju 2004:05) och 2005 års informationsutbytesutredning (Fi 2005:08).

Arbetet med remisser är fortfarande omfattande. Under år 2005 har 84 remissyttranden avgivits (83 under år 2004 och 67 år 2003). Därtill kommer en stor mängd delningar, dvs. begäran om synpunkter på utkast till författningar, lagrådsremisser och propositioner. Remissynpunkter har huvudsakligen avsett verksamhetsgren 1 (PuL) och i enstaka förekommande fall verksamhetsgren 2 (KuL och IkL).

Tillstånd enligt datalagen

Datalagen är fortfarande tillämplig för vissa behandlingar inom polisen. Under året kom det in 23 ansökningar om ändringar av datalagstillstånd (45 under 2004). De avsåg anmälningsregistret Rationell Anmälnings Rutin (RAR).

Internationell verksamhet, inklusive medverkan i EU:s gemensamma tillsyn över och utveckling av dataskyddsdirektivet

Det internationella samarbetet i fråga om skydd för personuppgifter och personlig integritet utvecklas alltmer och bidrar till en ökad samsyn i dessa frågor, framför allt inom Europa. Datainspektionen deltar i det internationella samarbetet i flera olika sammanhang. Ett sådant deltagande är betydelsefullt för tillämpningen av den nationella lagstiftningen och ger dessutom en viktig möjlighet att föra fram och tillvarata svenska synpunkter och intressen. Ett viktigt mål för Datainspektionen är att förstärka samspelet mellan det internationella arbetet och arbetet på hemmaplan.

29-gruppen

Datainspektionen medverkar i EU:s gemensamma tillsyn över och utveckling av dataskyddsdirektivet genom sina representanter i 29-gruppen (tillsatt enligt artikel 29 i direktivet). Gruppen ska medverka till att direktivet tillämpas enhetligt i medlemsstaterna. Dessutom ska gruppen avge yttranden till EU-kommissionen om skyddsnivån i länder utanför EU samt ge råd till kommissionen om förslag till ändringar av direktivet. Dessa uppgifter ska också avse de frågor som omfattas av direktivet om integritet och elektronisk kommunikation.

Gruppen har under året ägnat en stor del av sitt arbete åt frågan om obligatorisk lagring av s.k. trafikuppgifter och antog i oktober ett yttrande (WP113) över ett direktivförslag från EU-kommissionen angående sådan lagring. Gruppen har tidigare yttrat sig över ett förslag från några medlemsländer i samma fråga (WP 99). I yttrandet från 2005 erinrar gruppen om att obligatorisk lagring av trafikuppgifter innebär ett intrång i rätten att kommunicera utan att bli avlyssnad och betonar att inskränkningar i denna rättighet bara får göras i vissa undantagsfall, om det finns ett angeläget behov och om åtgärden förenas med

särskilda skyddsgarantier. 29-gruppen anser att det inte har framförts tillräckligt övertygande bevis om att obligatorisk lagring av trafikuppgifter är nödvändig. Om åtgärden ändå genomförs understryker 29-gruppen att lagringstiderna bör vara så korta som möjligt.

Därutöver har 29-gruppen yttrat sig i frågor om ett EU-gemensamt register över visumansökningar (WP 110) samt om förslagen till reglering av det nya schengeninformationssystemet, SIS II (WP 116). I båda dessa yttranden erinrar gruppen om de grundläggande krav på nödvändighet och proportionalitet som gäller för att inskränkningar i integritetsskydd ska kunna ske. Gruppen anser också i båda fallen att åtkomsten till registren bör begränsas, att behandling av biometriska uppgifter kräver ytterligare säkerhetsmekanismer och att det behövs förtydliganden i fråga om EU-kommissionens ansvar och hur tillsynen ska organiseras.

Andra frågor som behandlats av 29-gruppen under 2005 är skillnaden i fråga om anmälnings-skyldighet för behandling av personuppgifter mellan de olika medlemsländerna (WP 106), upprättande och godkännande av s.k. ”binding corporate rules” inom multinationella koncerner i syfte att skapa tillräckliga garantier vid utlämnande av personuppgifter utanför EU (WP 107 och 108) samt gemensam tolkning av artikel 26 (1) i dataskyddsdirektivet, vilken innehåller undantag från förbudet mot utlämnande av uppgifter utanför EU utan adekvat skyddsnivå (WP 114).

Under 2005 har 29-gruppen sammanträtt i Bryssel vid sex tillfällen (vanligen tvådagarsmöten). Därutöver har Datainspektionen vid två tillfällen deltagit i möten i arbetsgrupper inom 29-gruppen, också det i Bryssel.

29-gruppens årsrapporter samt yttranden och rekommendationer finns på EU-kommissionens webbplats om dataskydd.

Schengen JSA

En gemensam tillsynsmyndighet (Schengen Joint Supervisory Authority) övervakar den behandling av personuppgifter som utförs inom ramen för Schengensamarbetet. Den gemensamma tillsynsmyndigheten har till uppgift att utöva tillsyn över

den centrala tekniska stödfunktionen i Schengens informationssystem (SIS), också kallad C-SIS. Tillsyn över de nationella delarna av SIS sker av en tillsynsmyndighet i varje medlemsstat och företrädare för dessa myndigheter ingår i den gemensamma tillsynsmyndigheten. Datainspektionen är nationell tillsynsmyndighet i Sverige och deltar med två representanter i Schengen JSA.

Schengen JSA har under året fortsatt att diskutera utvecklingen av SIS II, och har antagit ett yttrande över EU-kommissionens förslag till nya regler. I yttrandet anför JSA att de föreslagna reglerna bör peka ut vem som är att anse som ansvarig för SIS II och att det bör framgå hur ansvaret mellan kommissionen och medlemsstaterna ska fördelas. JSA anser vidare att frågan om tillsyn av SIS II behöver förklaras ytterligare. Därutöver erinrar JSA om att användningen av biometriska uppgifter ställer krav på ytterligare säkerhetsåtgärder, att ändamålet med SIS II behöver beskrivas tydligare och att åtkomsten till SIS II för myndigheter som Europol och Eurojust måste begränsas.

Schengen JSA har under året också avslutat en gemensam tillsynsinsats avseende registrering av medborgare i tredje land på spärllistor enligt artikel 96 i Schengenkonventionen. I en rapport över inspektionen konstaterar JSA bl.a. att det finns stora skillnader i hur artikel 96 har genomförts i nationella bestämmelser och att det bör övervägas om dessa bestämmelser – särskilt ifråga om grunden för registrering på spärllista – kan harmoniseras.

Schengen JSA har sammanträtt vid fem tillfällen i Bryssel under året. Den gemensamma tillsynsmyndigheten har en webbplats där myndighetens årsrapporter och yttranden m.m. publiceras. Representanter för dataskyddsmyndigheterna i de nya EU-medlemsländer som tillkom under 2004 deltar som observatörer till dess att respektive land deltar fullt ut i Schengensamarbetet.

Schengen – nationell tillsyn

En utvärdering av de olika ländernas medlemskap i Schengensamarbetet görs på EU-nivå med jämnan mellanrum. Under 2005 har Sveriges medlemskap i Schengen utvärderats. För Datainspektionens del har detta inneburit en utvärdering av hur tillsynen

över det nationella SIS bedrivs. I september 2005 träffade Datainspektionen, tillsammans med RPS, en arbetsgrupp bestående av dataskyddsexperten från olika EU-länder, däribland dåvarande ordförandelandet Förenade Kungariket, och en representant för Europeiska unionens rådssekretariat. Vid mötet informerade Datainspektionen bl.a. om vilka svenska regler som gäller för den nationella delen av SIS, vilka befogenheter den nationella tillsynsmyndigheten har samt hur den nationella tillsynen har bedrivits. Efter mötet uttryckte arbetsgruppen beröm över de svenska tillsynsinsatserna och ansåg att de – både ifråga om antal inspektionstillfällen och innehåll – väl uppfyllde de krav som ställs. Arbetsgruppens resultat från utvärderingen har presenterats för Europeiska unionens råd.

Europol JSB

Den gemensamma tillsynsmyndigheten för Europol (Joint Supervisory Body of Europol) består av företrädare för de nationella tillsynsmyndigheterna i varje land. Datainspektionen är Sveriges nationella tillsynsmyndighet och företrädare för inspektionen ingår således i den gemensamma tillsynsmyndigheten. I mars 2005 utförde representanter för den gemensamma tillsynsmyndigheten en tredagarsinspektion vid Europols kontor i Haag. Myndigheten har vid ytterligare ett tillfälle besökt Europol för att studera det nya informationssystemet och diskutera integritetsfrågor. Vidare har tillsynsmyndigheten behandlat frågor om Europols samarbete med tredje land. För att skapa en större öppenhet hos myndigheten har det föreslagits förändringar av arbetsordningen för att protokollen från myndighetens sammanträden ska kunna offentliggöras och en utveckling av webbplatsen pågår.

Inom den gemensamma tillsynsmyndigheten finns också en särskild överklagandekommitté dit enskilda kan överklaga Europols beslut ifråga om bl.a. tillgång till och rättelse av uppgifter. Kommittén har under året behandlat och avslutat två klagomål.

Den gemensamma tillsynsmyndigheten och överklagandekommittén har under 2005 sammanträtt vid fyra tillfällen vardera i Bryssel.

Representanter för dataskyddsmyndigheterna i de nya EU-medlemsländerna deltar som observatörer till dess att respektive land anslutit sig till Europolkonventionen.

TIS

År 2001 inrättades en gemensam tillsynsmyndighet med uppgift att övervaka behandlingen av personuppgifter i den del av informationssystemet för tull-samarbete, TIS, som regleras i TIS-konventionen (CIS-konventionen på engelska). Företrädare för Datainspektionen ingår i myndigheten som under 2005 sammanträtt vid ett tillfälle i Bryssel.

Beträffande de nya EU-medlemsstaterna gäller liksom för Schengen och Europol att dataskyddsmyndigheternas representanter deltar som observatörer till dess att respektive land anslutit sig till TIS-konventionen.

Konferenser och arbetsgrupper

Som ett led i det internationella samarbetet träffas dataskyddsmyndigheternas chefer varje år för att diskutera dataskyddsfrågor vid ett internationellt datachefsmöte, ett EU-datachefsmöte och ett nordiskt datachefsmöte. År 2005 hölls det internationella mötet i Schweiz, EU-datachefsmötet i Polen och det nordiska mötet i Norge.

På nordisk nivå har förutom datachefsmötet hållits ett möte för handläggare och ett för teknisk personal.

Sedan 1999 hålls varje år två seminarier (workshops) där företrädare för EU-staternas dataskyddsmyndigheter samlas och närmare diskuterar konkreta frågor och ärenden i syfte att underlätta och bidra till harmoniserade resultat samt att förbättra informationskanalerna mellan myndigheterna. Under 2005 har seminarierna hållits i Budapest och i Paris.

Datainspektionen har även deltagit i en arbetsgrupp (Berlingruppen) som på uppdrag av det internationella datachefsmötet behandlar frågor om dataskydd vid telekommunikation. Gruppen har under året sammanträtt vid två tillfällen.

Arbetsgruppen Police Working Party som inrättades under ett tidigare EU-datachefsmöte har under året sammanträtt vid tre tillfällen för att

diskutera frågor om dataskydd och brottsbekämpning. Gruppens diskussioner har bl.a. resulterat i tre yttranden som antogs av EU-datacheferna vid mötet i Polen. Yttrandena handlar dels om behovet av gemensamma dataskyddsregler inom EU:s tredje pelare, dvs. i fråga om polis- och straffrättsligt samarbete, dels om det förslag som den svenska regeringen lagt avseende harmoniserade och förenklade regler om informationsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i medlemsstaterna.

Branschöverenskommelser

Nationella branschöverenskommelser

Enligt personuppgiftsförordningen finns möjlighet för en organisation som företräder en väsentlig del av de personuppgiftsansvariga inom en viss bransch eller inom ett visst område att träffa en överenskommelse om hur personuppgifter ska behandlas inom branschen eller området (branschöverenskommelse). Om organisationen begär det ska Datainspektionen yttra sig över om överenskommelsen är förenlig med PuL och andra författningar som reglerar den behandling av personuppgifter det är fråga om.

En begäran om yttrande innebär normalt inte att ett färdigarbetat förslag lämnas in. De branschöverenskommelser som finns eller är under arbete har respektive branschorganisation arbetat fram i samråd med Datainspektionen.

Datainspektionen har tidigare år yttrat sig över förslag till branschöverenskommelser som avser direkt marknadsföring (Swedma), marknadsundersökningar (Svenska Marknadsinformationsföretag Smif) samt inkasso (Svenska Inkassoföreningen).

Under 2005 har Datainspektionen avgett två yttranden över slutliga förslag till branschöverenskommelser (två yttranden under 2004). Dessa yttranden avser ett förslag från Sveriges elevfotografers riksförbund om behandling av personuppgifter i skolfotoverksamhet respektive ett förslag från Sveriges Inkassoorganisation (Sio) om behandling av personuppgifter i inkassooverksamhet. I samband med tillsynsaktiviteter under året identi-

fierade Datainspektionen bostadsbolagens hantering av uppgifter om boende och bostadssökande som ett lämpligt område för en branschöverenskommelse. Datainspektionen har fört samtal med några branschorganisationer om en sådan branschöverenskommelse. Som ett resultat av dessa samtal har branschorganisationerna påbörjat ett arbete med att ta fram ett förslag till överenskommelse. Ett färdigt förslag till branschöverenskommelse förväntas bli klart under första halvåret 2006.

Internationella branschöverenskommelser

Den arbetsgrupp som har tillsatts enligt artikel 29 i dataskyddsdirektivet (29-gruppen) ska avge yttranden om uppförandekodexar (branschöverenskommelser) som har utarbetats gemensamt inom EU. Arbetsgruppen ska avgöra om förslagen överensstämmer med bestämmelserna om skydd för personuppgifter. Den har tidigare yttrat sig över Europeiska federationens för direktreklam (Fedma) europeiska uppförandekodex för användning av personuppgifter i direkt marknadsföring. Under år 2005 har arbetsgruppen bl.a. diskuterat ett förslag till uppförandekod från Association of Executive Search Consultants (AESC) som avser rekryteringsföretags behandling av personuppgifter.

Personuppgiftsombud

Vid årets slut hade totalt 5 920 personuppgiftsansvariga anmält ombud, en ökning med 5,1 procent. 289 nya anmälningar kom in under året. År 2004 inkom 307 och år 2003 inkom 331. Antalet fysiska personer som är ombud har ökat från 3 289 till 3 420 – ett ombud kan representera flera personuppgiftsansvariga.

Ambitionen är att ombudens kunskaper ska ligga på en hög nivå. Under året har 15 seminarier anordnats speciellt för ombuden: nio i Stockholm, fyra i Göteborg och två i Malmö. Seminarierna har utvärderats genom frågeformulär och 91 procent av deltagarna svarade att de var ”Mycket” eller ”Ganska mycket” nöjda med dagen.

Systemet med ombud har utvärderats genom tre s.k. fokusgrupper som har samlats under rubriken

”Vilket stöd behöver du för att bli framgångsrik som personuppgiftsombud?”. Förslagen som kom fram har lett till vissa förändringar i utbildningarna för ombud. Till exempel startar våren 2006 en helt ny Steg 3-utbildning för grupper av ombud med gemensamma intressen, exempelvis kommunala frågor.

Ombudets roll och Datainspektionens stöd till ombuden har också utvärderats genom en enkät via Internet. Av de 2 576 ombud som tog emot enkäten svarade 1 190 (46 procent), en anmärkningsvärt hög andel. 60 procent av dessa hade deltagit i någon av Datainspektionens utbildningar eller konferenser och 55 procent hade haft kontakt med någon av inspektionens anställda (telefon, e-post, möte). Erfarenheterna av kontakterna fick mycket höga betyg, ”Jag har fått ett bra bemötande” fick 8,5 på en tiogradig skala (32 procent tior!) ”Jag har haft nytta av svaret” fick 8,2, ”Jag har fått svar snabbt” fick 8,0 och ”Det har varit lätt att komma i kontakt med rätt person” fick 7,9.

Ombuden har en särskild kontaktperson på Datainspektionen, en jurist som besvarar frågor per telefon och e-post och i mån av tid besöker arbetsplatser och håller föreläsningar. När ett nytt ombud anmäls till Datainspektionen, får han eller hon en specialdesignad pärm med informationsmaterial och författningar. Ombuden har också en egen avdelning på Datainspektionens webbplats. Detta sammantaget bidrar till att öka antalet ombud. Se vidare i avsnitten *Information, regelgivning och rådgivning* på sidan 11 och *Erfarenheter av tillämpningen av PuL* nedan.

Erfarenheterna av tillämpningen av PuL

Information och rådgivning

Årets utökade aktiviteter mot massmedia har medfört en kraftigt ökad exponering; enligt inspektionens leverantörer av mediebevakning har antalet artiklar där Datainspektionen omnämns ökat med 64 procent i papperstidningarna och med 180 procent på webben. Även antalet telefonfrågor och mejlfrågor har ökat (plus ca 30 procent).

Trots att PuL har varit i kraft ett antal år, är efterfrågan på information och rådgivning fortsatt hög. Frågorna rör alla områden i samhället, svårighetsgraden varierar men en tendens är att de komplicerade frågorna ökar. Den tekniska utvecklingen medför hela tiden nya frågeställningar och behov av rådgivning.

Inspektioner

Enligt verksamhetsplanen för 2005 ska inspektionsverksamheten för 2005 uppgå till minst åttio procent av nedlagda inspektionsresurser under 2004. Antalet fältinspektioner är lägre än 2004. Verksamhetsmålet har uppfyllts på så sätt att flera resurskrävande fältinspektioner har utförts. En särskilt resurskrävande inspektion har varit Antipiratbyrån där inspektionen tagit ställning till komplicerade rättsfrågor. Datainspektionen har under året utfört ett stort antal enkätinspektioner. En erfarenhet är att denna form av tillsyn är bra och effektiv när specifika frågor ska kontrolleras hos många personuppgiftsansvariga med liknande verksamheter.

Vissa inspektioner har kunnat avslutas utan anmärkning. Vanliga påpekanden hos de inspekterade objekten har gällt IT-säkerhet, bristande information enligt PuL, att man i strid med PuL har sparat uppgifter som inte längre behövs samt att ändamålen med behandlingen inte har bestämts tillräckligt preciserat. Inspektionerna har också visat att det inom en del verksamhetsområden råder osäkerhet om vem som är personuppgiftsansvarig. Datainspektionen har för att komma till rätta med bristerna givit ut rapporter som har lämnats till inspektionsobjekten, media och branschorganisationer och därigenom fått stort genomslag. Inspektionen, har som tidigare sagts, även gjort uppföljningar med inspektioner på plats hos objekt där tillsyn tidigare visat på brister. I en del fall har det visat sig att det brister i hur objektet följt Datainspektionens påpekanden. När myndigheter har inspekterats har resultatet spritts till respektive central förvaltningsmyndighet som därmed haft möjlighet att informera ”sina” myndigheter. Påpekanden från en inspektion har därmed kunnat spridas till ett stort antal myndigheter som handlägger samma typ av frågor.

Klagomål

Antalet klagomål har legat på en konstant nivå de senaste åren. Vissa klagomål berör nya företeelser som medför resurskrävande arbete. Exempel på sådana klagomål är behandling av uppgifter hos Antipiratbyrån och Släktforskarförbundets behandling av personuppgifter.

Anmälningar för förhandskontroll

Förhandskontrollerna är i många fall rättsligt komplicerade och ska behandlas med förtur, vilket gör dem resurskrävande.

Ansökningar om undantag från förbudet att behandla uppgifter om lagöverträdelse

Inspektionen av Antipiratbyråns behandling av uppgifter medförde att Antipiratbyrån ansökte om undantag från förbudet att behandla uppgifter om lagöverträdelse. Ansökningar enligt 21 § PuL är rättsligt komplicerade att handlägga dels på grund av att det saknas praxis på området och dels att förarbetena till PuL inte ger mycket vägledning.

Internationellt

Deltagande i det internationella arbetet är av avgörande betydelse för möjligheterna att kunna skapa förutsättningar för att behandlingen av personuppgifter inte medför otillbörliga intrång i enskildas personliga integritet. Det internationella arbetet har tagit en hel del resurser i anspråk. Detta trots att Datainspektionen begränsat sitt deltagande i EU-gemensam tillsyn, internationella möten och konferenser till sådant som är obligatoriskt eller där inspektionens engagemang av andra tungt vägande skäl ansetts helt nödvändigt.

Självreglering

En branschöverenskommelse kräver en betydande arbetsinsats, i första hand från branschen men även från Datainspektionen. Den måste bygga på ett intresse från branschen, särskilt om den ska innehålla ett mervärde utöver reglerna i PuL. Datainspektionen har avgett två yttranden och fört samtal med ytterligare organisationer.

Internet

Vid behandling av personuppgifter på webbsidor blir ofta PuL tillämplig. Datainspektionen får ägna mycket tid åt frågor om Internetpublicering och många av klagomålen till inspektionen rör personuppgifter på Internet. Det har visat sig att det i många fall är svårt att finna den som är personuppgiftsansvarig för de uppgifter ett klagomål rör. Det kan vara uppgifter som ligger på en server i utlandet och där det inte närmare framgår vem som svarar för innehållet.

Det förekommer inte sällan att en publicering på Internet rör förhållandet till tryck- och yttrandefriheten samt undantaget i 7 § PuL för behandling av personuppgifter för journalistiska ändamål. Det finns vidare möjlighet för den som har en webbplats att anmäla en ansvarig utgivare till Radio- och TV-verket och erhålla ett utgivningsbevis. Sådana webbplatser skyddas av yttrandefrihetsgrundlagen och då gäller inte PuL. Hittills har det endast i något enstaka fall funnits utgivningsbevis som har hindrat inspektionen att utöva tillsyn enligt PuL. Vid utgången av år 2005 fanns 265 gällande utgivningsbevis. Dessa regler är i grunden komplicerade och svåra att överblicka för enskilda.

Registerlagstiftning

Vid sidan av PuL finns det numera ett stort antal författningar med särregler för behandling av personuppgifter. Författningar innehåller från integritetsskyddssynpunkt viktiga och noga övervägda bestämmelser. En erfarenhet som börjat framträda är dock att registerlagstiftningar inte alltid är utformade på ett sätt som passar den tekniska utvecklingen och den förväntade användningen av IT. Det kan även i vissa fall vara svårt att avgöra vilka bestämmelser i en registerlagstiftning som gäller i stället för PuL.

Personuppgiftsombud

Systemet med personuppgiftsombud fungerar fortsatt mycket bra. Sverige är sannolikt världsledande när det gäller aktiva, självständiga personuppgiftsombud. Generaldirektören har föreläst om systemet på en internationell konferens och representanter för inspektionens franska syster-

myndighet Cnil och norska Datatilsynet har gjort studiebesök. Ökningen av antalet ombud har klingat av och ligger nu ganska konstant på fem procent om året. Det har dock inte inneburit någon avlastning för Datainspektionen. Tvärtom har ombudens ambitioner med krav på utbildning, samråd och information krävt stora resurser. I gengäld har ombuden förbättrat integritetsskyddet på sina eller sina uppdragsgivares arbetsplatser. Detta är ombudens egen bedömning, som har kommit till uttryck i enkäter.

Seminarierna som Datainspektionen anordnar är ofta fullsatta. Utbildningarna utvecklas ständigt med hjälp av kursutvärderingar, enkäter och fokusgrupper. Många av ombuden är ambitiösa, ordnar lokala PuL-utbildningar och utvecklar rutinerna på sina arbetsplatser.

Slutsatser och bedömningar av verksamhetsresultaten och eventuella behov av åtgärder (PuL)

Information och rådgivning

Några centrala punkter i Datainspektionens verksamhetsplanen för 2005 var:

- väcka debatt
- varna för risker
- förmedla kunskap
- ge råd och hjälp.

Intensifierade aktiviteter mot medierna har resulterat i en kraftig ökning av exponeringen. Samtidigt har trycket på call-center ökat – både telefon- och mejlfrågor har ökat med ca 30 procent. Sannolikt finns ett samband – man läser om frågorna i tidningen och vill veta mer. Detta är helt enligt planerna och de resurser som krävs ska avsättas. Att allmänheten och andra som har att tillämpa PuL kan få information och råd om hur PuL ska tolkas är viktiga faktorer för att upprätthålla ett gott integritetsskydd. Särskilt effektiv är information och rådgivning till personuppgiftsombud. Ett call-center är ett överlägset rationellt sätt att besvara de flesta frågor som ställs till inspektionen.

Webbplatsen ska utvecklas vidare enligt intentionerna för 24-timmarsmyndigheten.

Inspektioner

Inspektioner bör vara en alltjämt prioriterad verksamhet. De resurser som använts till inspektioner uppgår till den nivå som förutsatts i verksamhetsplanen för 2005. Under året har tre temainspektioner avslutats. En bra metod för inspektionsverksamheten är temainspektioner vars resultat sammanfattas i en rapport som sprids till berörda och press. Temainspektioner med efterföljande rapportering bör fortsätta.

Uppföljande inspektioner hos tidigare inspekterade objekt har visat att objekten inte alltid har åtgärdat av Datainspektionen påtalade brister. Även sådana inspektioner bör därför fortsätta.

Klagomål

En del av klagomålen har rört nya företeelser som medför att Datainspektionen måste göra resurskrävande utredningar. De flesta klagomålen besvaras dock inom tre månader vilket är förutsatt i verksamhetsplanen.

Klagomål rör i vissa fall Post- och telestyrelsens område. För att säkerställa att behandlingen av personuppgifter inte medför otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet kan det finnas ett behov av samarbete mellan myndigheterna. Datainspektionen och Post- och telestyrelsen bedriver sedan tidigare ett sådant samarbete. Det har förstärkts ytterligare under året. Motsvarande behov av samarbete kan uppstå även på andra områden.

Anmälningar enligt PuL

Ytterst få har begärt tillgång till inkomna anmälningar enligt 36 § PuL. Anmälningsförfarandet är nödvändigt för att uppfylla dataskyddsdirektivet, men enligt Datainspektionens uppfattning är det av tveksamt värde för integritetsskyddet. Systemet med personuppgiftsombud som för lokala, ständigt aktuella förteckningar över register och behandlingar torde vara mer ändamålsenligt. Ett sådant synsätt ligger också i linje med vad EU-kommissionen uttalar i sin första rapport om genomförandet av dataskyddsdirektivet.

Internationellt

Resurserna har inte räckt till för att delta i det internationella arbetet i önskvärd omfattning.

Självreglering

Branschöverenskommelser är ett medel bland andra (personuppgiftsombud, allmänna råd etc.) för att skapa ett gott integritetsskydd. Överenskommelser förutsätter ett intresse hos den aktuella branschen, som kan uppstå när inspektionen genom tillsynsinsatser påpekar behovet av regler inom branschen.

Internet

Det kommer in många klagomål som gäller personuppgifter på Internet och de är i många fall svårutredda. Mot denna bakgrund och det faktum att Datainspektionen har begränsade personella resurser att avsätta för Internetärenden måste inspektionen fokusera på sådana företeelser, som är särskilt angelägna att följa och bevaka ur ett allmänt perspektiv. Inspektionen har också tagit fram en policy för handläggningen av dessa ärenden och ett informationsblad som riktar sig till allmänheten om hur man går tillväga vid kränkningar på Internet.

Registerlagstiftning

Det kan vara svårt att vid registerreglering på lagnivå åstadkomma nödvändiga anpassningar i takt med utvecklingen. Det gäller bl.a. utvecklingen av e-förvaltningen. Det behövs en beredskap för nödvändiga lagändringar och för ökad flexibilitet genom att detaljregler ges på förordningsnivå när det är godtagbart.

Personuppgiftsombud

Det finns nu mer än 3 400 fysiska personer som arbetar som ombud – nära 100 gånger så många som Datainspektionens personal! Den insats de gör för att sprida medvetenhet om integritetsfrågor kan inte överskattas. I en enkät som Datainspektionen gjorde under året, besvarar ombuden frågan ”jag får gehör för mina synpunkter” med 7,1 på en tiogradig skala.

Efter en topp år 2001, då 2 400 personuppgiftsansvariga anmälde ombud, har antalet nya anmäl-

ningar planat ut och har de senaste tre åren legat runt 300 (fem procent) per år. Bedömningen är att det är en rimlig ökning och att information på webbplatsen, vid föreläsningar och seminarier, via call-center samt i tidskriften Magazin Direkt är tillräckliga insatser för att rekrytera nya ombud.

Det kommer också många anmälningar om att ett tidigare ombud har ersatts av ett nytt, vilket medför att behovet av utbildning inte minskar i motsvarande takt. Datainspektionen kommer att fortsätta att prioritera information till och utbildning av ombuden.

Bedömning av verksamhetsresultat

Under 2005 presenterades ett stort antal författningförslag, både på nationell nivå och EU-nivå, som påverkar den personliga integriteten. Den omständigheten i kombination med Datainspektionens nya kommunikationsstrategi innebar en betydelsefull ökning av artiklar i massmedia om Datainspektionen och den personliga integriteten. Enligt vissa beräkningar har uppmärksamheten i massmedia inom det här området ökat med ca 300 procent. Förutom att mångfalden lagförslag naturligtvis medfört en ökad arbetsbelastning, har de ökade massmediala kontakterna tagit i anspråk en hel del resurser. En annan mer indirekt effekt av den höga uppmärksamheten är att antalet mejl- och telefonfrågor till Datainspektionen har ökat med ca 30 procent jämfört med 2004. Någon motsvarande ökning av klagomål kan däremot inte noteras.

Tillsynen har främst varit riktad mot nya företeelser, ”känsliga” områden samt områden där risken för missbruk är särskilt stor. Antalsmässigt har de s.k. fältinspektionerna visserligen minskat, men det beror på att nämnda prioriteringar varit resurskrävande. Dessutom hanterade inspektionen några mycket tidskrävande ärenden, såsom Apoteket AB och Antipiratbyrån. Med hänsyn till Datainspektionens begränsade resurser är det betydligt viktigare att rikta resurserna mot väsentligheter än att satsa på kvantitet, varför nedgången av antalet fältinspektioner får anses acceptabel.

Sammanfattningsvis har Datainspektionen levt upp till de mål som satts avseende inriktning, hand-

läggningstider, ärendebalanser etc. trots en fortsatt hög ärendetillströmning och ökning av inkommande frågor. Bedömningen är också att avgörandena har blivit tydligare. Även andra egeninitierade aktiviteter har utförts i stort sett enligt planeringen. Med hänsyn till vad som framkommit vid inspektionerna och till att klagomålen håller sig på samma nivå som tidigare år, finns i vart fall inte grund för att påstå att antalet ”otillbörliga” intrång i den personliga integriteten ökat jämfört med tidigare år. Verksamhetsresultatet är med dessa utgångspunkter mycket positivt.

Samtidigt ska understrykas att förändringstakten i samhället för närvarande är mycket hög och det lanseras fortlöpande nya företeelser och regeländringar, som i hög grad påverkar gränsen för den personliga integriteten och därmed riskerna för otillbörliga intrång. Detta har inneburit en ökad belastning på Datainspektionen. Datainspektionen har med sina begränsade resurser endast möjlighet att följa en utomordentligt liten del av all den behandling av personuppgifter, som sker i Sverige. Det finns därför fog för viss försiktighet när det gäller analysen av den personliga integriteten i riket.

Verksamhetsgren – Tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet

Verksamhetsgrenen omfattar tillsyn och tillståndsgivning enligt kreditupplysningslagen (KuL) och inkassolagen (IkL). I tillsynen ingår information, regelgivning och rådgivning, inspektioner, klagomålshantering samt internationell verksamhet inom området. Totala kostnader och intäkter för verksamhetsgrenen redovisas i tabell nedan.

	2005	2004	2003
Kostnader	3 635	4 202	4 248
Intäkter	443*	30	45

* Intäkter från seminarier och konsultarvode

Mål

Datainspektionen skall skapa förutsättningar för att god sed iakttas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Information, regelgivning och rådgivning (KuL och IkL)

Under 2005 har drygt 10 procent av informationsverksamheten rört KuL och IkL. En nyhet för året var heldagsseminarier med rubriken ”Råd och regler för inkasso och kreditupplysning”. Sex sådana seminarier anordnades i Stockholm, Göteborg och Malmö, samtliga utsålda. Dessutom höll Datainspektionens personal sju föreläsningar om inkasso (fyra under 2004 och fem under 2003).

Av telefonfrågorna till call-center rörde 1 450 (16 procent) inkasso. Antalet är ungefär detsamma som 2004, men procentandelen har minskat från 20, eftersom antalet PuL-frågor har ökat kraftigt. Totalt besvarade myndigheten 2 450 telefonfrågor om inkasso (13 procent av samtliga samtal), att jämföra med 2 150 under 2004. Antalet telefonfrågor om kreditupplysning har också ökat till totalt ca 550, men pro-

centandelen ligger kvar på tre procent. Under året kom dessutom ca 800 e-postfrågor om inkasso och kreditupplysning, även detta en ökning.

Datainspektionen anordnade i september ett möte för kreditupplysningsbranschen. Syftet var att skapa ett informellt forum där man kan diskutera principiellt intressanta frågor på kreditupplysningsområdet. Avsikten är att dessa branschmöten ska hållas årligen.

Under ”Frågor och svar” på webbplatsen finns avdelningar för KuL och IkL. Aktuella skrifter kan hämtas eller beställas. Listor över innehavare av inkasso- och kreditupplysningsstillstånd finns publicerade och de tillhör webbplatsens mest besökta avdelningar.

I enlighet med en handlingsplan avseende regelförenkling som Datainspektionen redovisat till Finansdepartementet, har inspektionen slopat bestämmelsen för de som bedriver tillståndspliktig inkassoverksamhet om krav på att ge in årsredovisning respektive att löpande tillställa Datainspektionen sitt marknadsföringsmaterial. Bestämmelserna återfanns i inspektionens föreskrifter DIFS 1989:1 (omtryckt DIFS 1999:2) om tillstånd enligt 2 § inkassolagen. Ändringen finns i DIFS 2005:1.

Kreditupplysningslagen

Inspektioner

Datainspektionen har under året inlett 34 tillsynsändren enligt KuL, därav fyra inspektioner. År 2004 inleddes 29 tillsynsändren, därav två inspektioner. Under året har 30 tillsynsändren avslutats, därav fyra inspektioner. Nedlagda resurser för inspektionsverksamheten uppgår till i stort sett samma nivå som 2004. Tillsynsändren ska enligt verksamhetsplanen avgöras inom sex månader från det ärendet diariefördes. Målet har så gott som uppfyllts.

Den egeninitierade inspektionsverksamheten ska enligt verksamhetsplanen inriktas mot nya tillståndshavare som bör få besök av Datainspektionen inom sex månader från det att tillståndet beviljades om verksamheten har startats upp. Tre av fältinspektionerna har skett hos sådana nya kreditupplysningsföretag.

Allmänhetens klagomål handlar, liksom under tidigare år, i första hand om missvisande uppgifter i kreditupplysningsregistren och utlämnande av personuppgifter till beställare som saknat legitimt behov av upplysningen. Tillsynen har därför främst varit inriktad på dessa två områden. I likhet med förra året har de flesta kreditupplysningsföretagen rättat till felet och några vidare åtgärder från inspektionens sida har inte blivit aktuella.

Under senhösten har det kommit in många klagomål avseende nya kreditupplysningsstjänster som erbjuds via SMS och en webbplats. Tillsyn pågår beträffande dessa tjänster som påstås vara skyddade av yttrandefrihetsgrundlagen. Om tjänsten visar sig vara grundlagsskyddad innebär detta att kreditupplysningslagens bestämmelser om legitimt behov och kreditupplysningskopia inte behöver tillämpas när företagen lämnar ut kreditupplysningar via Internet. Den översyn av förhållandet mellan KuL och yttrandefrihetsgrundlagen som 2003 inleddes inom Justitiedepartementet har ännu inte lett fram till något förslag till lagändring. Datainspektionen väntar på resultatet av denna utredning som kan komma att få stor betydelse för den framtida tillsynsverksamheten.

Det kan här nämnas att två företag, som inte är kreditupplysningsföretag, har utnyttjat kreditupplysningsregister som källa för direktreklamkampanj vilket enligt Datainspektionens uppfattning inte är tillåtet eftersom det strider mot god sed vid direktmarknadsföring. Tillsyn har skett mot bolagen enligt personuppgiftslagen.

Tillstånd

Under året har det kommit in tre ansökningar att bedriva kreditupplysningsverksamhet, att jämföras med åtta ansökningar 2004. Två av årets ansökningar avsåg ändringar och omorganisationer inom företag som redan bedriver kreditupplysningsverksamhet.

Ett villkor för bedrivande av kreditupplysningsverksamhet väntar på avgörande i domstol liksom en ansökan om tillstånd.

Klagomål

Under året kom det in 78 klagomål enligt KuL, vilket innebär en liten ökning jämfört med 2004 (68 st). Alla klagomål var avgjorda inom tre månader från det ärendet diariefördes.

Drygt hälften av klagomålen ledde inte till någon tillsynsaktivitet. I dessa fall avslutades ärendet med ett förklarande brev till den som klagat. I de fall klagomålet behövde utredas begärde inspektionen in en skriftlig redogörelse från det aktuella kreditupplysningsföretaget. När utredningen utvisade att något fel hade begåtts, anmodades kreditupplysningsföretaget att vidta rättelse.

Tillsyn KuL	2005	2004	2003
Påbörjade ärenden	34	29	33
Avgjorda ärenden	30	36	30
Ingående balans	11	17	14
Utgående balans	15	11	17

Tillstånd KuL	2005	2004	2003
Inkomna ärenden	3	8	2
Avgjorda ärenden	5	5	4
Ingående balans	4	0	2
Utgående balans	2	3	0

Inkassolagen

Inspektioner

Datainspektionen har under året inlett 130 tillsynsändren enligt IkL, därav 23 fältinspektioner. Under 2004 inleddes 171 tillsynsändren, därav 29 fältinspektioner. Kritik har framförts i knappt hälften av ärendena. 21 fältinspektioner har avslutats under året. Nedlagda resurser för inspektionsverksamheten uppgår till drygt 90 procent av nedlagda resurser 2004. Samtliga tillsynsändren äldre än sex månader var avgjorda vid årskiftet.

Fem av inspektionerna har avsett inkassobolagsrutiner för indrivning av uppköpta konsument-

fordringsstockar. Avsikten har varit att söka kartlägga om de köpta stockarna har en obruten fångeskedja, hur krav dokumenterats, hur preskriptionsavbrott skett, vilken information gäldenärerna får, om tidigare uppgjorda avbetalningar vidhålls och avräknas rätt, om urkunder finns tillgängliga, hur invändningar hanteras och liknande faktorer som kan påverka kravet mot den utpekade gäldenären. Dessa tillsynsaktiviteter har ett nära samband med Finansinspektionens tillsyn av uppköpta konsumentfordringar.

Ofta köper kreditmarknadsbolag fordringsstockar som de sedan låter dotterföretag driva in. Dessa dotterbolag är självständiga juridiska person och bedriver sin verksamhet med tillstånd från Datainspektionen. Det blir således ett tvåstegsförfarande. Kreditmarknadsbolagen som köper fordringarna står under tillsyn av Finansinspektionen och dotterbolagen/inkassobolagen som driver in dem står under Datainspektionens tillsyn. Detta arbete beräknas vara slutfört i början av 2006, varför något resultat ännu inte kan redovisas. Fältinspektionerna är dock genomförda.

Under året har också en uppföljningsinspektion hos ett av Sveriges största inkassobolag ägt rum.

Det har alltså förekommit brister i kommunikationen mellan gäldenär och inkassoombud varför detta bör ägnas fortsatt intresse i tillsynen. Osäkerhet rörande regler för preskriptionsavbrott förekommer alltså och likaledes, begränsat till några inkassobolag, barns ställning som gäldenärer. Även adressefterforskning rörande gäldenärens adress är bristfällig i flera fall. Det förekommer också i flera fall sammanläggning av olika kostnader som påförts gäldenären så att erforderliga särredovisningar åsidosätts.

Tillstånd

Under året har 45 tillståndsansökningar inkommit jämfört med 54 stycken under 2004. Av dessa har tre avslagits. Grunden för avslag har i samtliga fall varit bristande sakkunskap eller oförmåga av styrka sakkunskap. Det har inte skett någon märkbar förändring av strukturen på inkassomarknaden.

Klagomål

Antalet skriftliga klagomål under året var 286 stycken. Under 2004 uppgick klagomålen till 309. Alla klagomål var avgjorda inom tre månader från det ärendet diariefördes. Klagomålen har gällt skilda företeelser och något särskilt ämne har inte varit dominerande. I flera fall har inspektionen, mot bakgrund av visst klagomål, begärt in en förklaring av aktuellt inkassobolag. Inspektionen uppträder inte som ombud i enskilda fall, i dessa hänvisas till konsumentrådgivare, advokat eller annat juridiskt skolat biträde. Datainspektionen har genom sitt samarbete med Skatteverket uppmärksammats på olika inkassoärenden som inkommit till landets kronofogdar och som på något sätt varit oklara eller på annat sätt bör bli föremål för utredning.

I vissa fall uppmärksammas Datainspektionen av olika tingsrätter om företeelser där inkassoombud uppträtt i tvistemål.

Tillsyn Ikl	2005	2004	2003
Påbörjade ärenden	130	171	161
Avgjorda ärenden	125	176	156
Ingående balans	12	17	12
Utgående balans	17	12	17

Tillstånd Ikl	2005	2004	2003
Inkomna ärenden	45	54	53
Avgjorda ärenden	44	50	55
Ingående balans	5	1	3
Utgående balans	6	5	1

Externa kontakter

Datainspektionen har under halvåret lånat ut en handläggare till Finansinspektionen under fyra månader (60 procent av heltidstjänst) för ett gemensamt tillsynsprojekt. Vidare har inspektionen haft sammanträffande med de båda branschorganisationerna (Svenska Inkassoföreningen och Sveriges Inkassoorganisation). Inspektionen har också deltagit i Skatteverkets ingivarsammankomst (exekutionsavdelningen/kronofogdarna). Mot bakgrund av att en handläggare arbetat både hos Finansinspektionen och

Datainspektionen har regelbundet samråd skett om de regler som båda myndigheterna har att administrera.

Internationell verksamhet (KuL och IKL)

Det har under året inte förekommit någon nämnvärd internationell verksamhet enligt kreditupplysningslagen.

Datainspektionen har under året haft kontakter rörande inkassoverksamhet främst med den norska tillsynsmyndigheten.

Slutsatser och bedömningar av verksamhetsresultaten under året och eventuella behov av åtgärder (KuL och IKL)

Kreditupplysningslagen

Det förekommer fortfarande att personuppgifter lämnas ut i fall där beställaren, oftast en abonnent med direktuppkoppling till kreditupplysningsregistret, saknar legitimt behov av uppgiften. Detta beror på att abonnenten inte känner till kreditupplysningslagens regler. Det är fortfarande vanligt att företagen lämnar felaktig beställaruppgift på kreditupplysningskopiorna, genom att t.ex. en bank eller inkassobyrå anges som slutanvändare. De flesta kreditupplysningsföretag rättar dock sina fel efter Datainspektionens tillsyn. Åtgärderna för framtiden bör vara fortsatta utbildnings- och informationsinsatser gentemot kreditupplysningsbranschen.

Datainspektionens tillsyn enligt kreditupplysningslagen har under året i hög grad präglats av de nya tjänster som erbjuder kreditupplysningar via Internet och SMS. Dessa tjänster som nu finns på marknaden, bedrivs under åberopande av grundlagsskydd. Effekten är att de skyddande reglerna i kreditupplysningslagen om krav på legitimt behov och kopia till den omfrågade sätts ur spel. Detta är inte tillfredställande från ett konsumentskyddsperspektiv. Bedömningen är

dock att Datainspektionen i delar som inspektioner kan påverka har skapat förutsättningar för god sed i kreditupplysningsverksamhet, och därmed uppnått målet.

Inkassolagen

Inspektionsverksamheten har minskat något jämfört med 2004. Verksamhetsåret har inte präglats av någon särskilt utmärkande företeelser. Inkassoverksamheten bedrivs emellertid, vid en samlad bedömning, enligt god inkassosed. Krav mot underåriga har dock åter tagit fart hos vissa aktörer och bör med hänsyn till barnkonventionens krav särskilt uppmärksammas. Gälldenärer har i många ärenden vänt sig direkt till Datainspektionen med sina frågor istället för till inkassoombudet. Det finns skäl att undersöka hur klagomålshandlingen fungerar hos de olika inkassoombuden.

Mot bakgrund av det som ovan anförts är den samlade bedömningen att målet för verksamhetsgrenen, såvitt avser inkassolagen, har uppnåtts.

24-timmarsmyndigheten

Mål

Hög tillgänglighet och god service skall prägla Datainspektionens verksamhet. Inriktningen skall vara att information och service i så hög utsträckning som möjligt skall vara elektroniskt tillgänglig och att Datainspektionen skall utvecklas till en 24-timmarsmyndighet i enlighet med intentionerna i regeringens förvaltningspolitiska handlingsprogram.

Datainspektionen har under året fortsatt sitt arbete med att utvecklas till en 24-timmarsmyndighet. Webbplatsen har utvärderats mot Vägledningen 24-timmarswebben 2.0 och anpassningar har genomförts. En ny avdelning med information på lättläst svenska har skapats i samarbete med Centrum för lättläst.

Under 2006 kommer Datainspektionen att analysera hur webbplatsen ska förnyas. En ny teknisk plattform är nämligen nödvändig för att uppfylla

Vägledningen 24-timmarswebbens alla krav. Målet är att under 2007 kunna lansera den nya webbplatsen.

Kompetensförsörjning

Mål

Datainspektionen skall verka för en långsiktig och god personalförsörjning med för verksamheten ändamålsenlig kompetens.

Redovisning för budgetåret 2005

Merparten av de anställda utgörs av kvalificerade jurister. Dessutom finns IT-specialister, informatörer och administrativ personal.

Under året har sex personer inom kärnkompetensen lämnat verksamheten med bl.a. barn-, friår- och annan tjänstledighet. En person har gått i pension. Datainspektionen har därför nyanställt sju personer, framförallt notariemeriterade jurister.

Totala antalet kvinnor och män uppgår till 25 respektive 15. Inom lednings- och kärnkompetensen är könsfördelningen relativt jämn.

Stödkompetensen utgörs huvudsakligen av kvinnor och någon förändring har p.g.a. låg rörlighet inte kunnat genomföras under det gångna året.

Åldersstrukturen inom ledningskompetensen är relativt hög. I övrigt är åldersstrukturen vid inspektionen gynnsam. Under året gjorda nyanställningar har avsett yngre personer.

Andelen personal med annan etnisk och kulturell bakgrund än den traditionellt svenska har inte ökat.

Datainspektionen har inte haft några svårigheter att nyrekrytera personal med hög kompetens inom juridik och IT.

Som kompetenshöjande åtgärder har utöver kortare seminarier i skilda ämnen genomförts en längre utbildning i projektarbete. Tillstånds- och tillsynsenheten har under slutet av 2004 och första halvåret 2005 med stöd av konsultinsatser bedrivit ett särskilt arbete – Framgångsanalys – som syftade till att undersöka hur andra tillsynsmyndigheter har gjort för att lyckas i sin tillsynsverksamhet. Arbetet resulterade i att inspektionen utarbetat ett handlingschema för tillsyn som ska effektivisera tillsynsverksamheten.

Målen för 2005 att öka den etniska och kulturella mångfalden, att öka IT-kompetensen och att öka andelen män inom stödkompetensen har inte uppnåtts.

Datainspektionen gör emellertid den bedömningen att inspektionen huvudsakligen har den kompetens som behövs för att uppnå målen med sin verksamhet.

Mål för budgetåret 2006

Datainspektionens målsättning för kompetensförsörjningen är att inspektionen personal huvudsakligen bör utgöras av kvalificerade jurister, IT-specialister och informatörer. Målet för budgetåret 2006 är att öka andelen anställda med hög IT-kompetens.

Målet är också att personalens sammansättning skall spegla samhället varför andelen anställda med annan kulturell och etnisk bakgrund bör öka. Dessutom bör antalet män öka på arbetsplatsen.

Under 2005 har inspektionen utarbetat en kompetensförsörjningsplan som övergripande fastslår vad som bör gälla i fråga om anställningsvillkor, arbetsmiljöarbete, kompetensplanering, försörjning av ledning-, kärn- och stödkompetens, jämställdhet, etnisk mångfald, åldersbalans och kunskapshantering. Planen skall ligga till grund för ett långsiktigt arbete med kompetensförsörjningen.

Mål för budgetåren 2007-2008

Målen på längre sikt är att Datainspektionens personal även fortsättningsvis ska ha hög juridisk och IT-teknisk kompetens.

Personalsammansättningen i de olika kompetensgrupperna ska spegla samhället i fråga om ålder, kön och etnisk bakgrund.

Inspektionen ser för närvarande inte några problem med att nyrekrytera personal vid kommande pensionsavgångar.

Sjukfrånvaro

	2005	2004
Totalt sjukfrånvaro	9,3%	8,4%
Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar)	73,1%	81,7%
Kvinnor	14,5%	13,4%
Män	1,3%	0,3%
Åldersgruppen 30-49 år	10,2%	9,7%

Särskilt stöd ges till anställda som är sjukskrivna. Stödet anpassas individuellt och i samråd med den sjukskrivne.

Stödet ges genom insatser från företagshälsovården eller genom annan lämplig aktör och bekostas delvis av arbetsgivaren. Arbetsgivaren subventionerar också s.k. motionskort för de anställda.

De planerade organisationsförändringarna syftar också till att nedbringa den delen av sjuktalet, som är arbetsrelaterad.

Styrelsen

Datainspektionens styrelse har sammanträtt åtta gånger under verksamhetsåret. Styrelsen har bestått av generaldirektören och åtta andra ledamöter. Inga ersättare.

Utbetald lön och ersättning till generaldirektören samt ersättning till ledamöterna uppgår till totalt 959 188 kr.

Ordförande

Generaldirektör **Göran Gräslund**.

Lön: 850 282 kr. Förmån: Tjänstebil. Övriga uppdrag: Ledamot i Nämnden för elektronisk förvaltning.

Ledamöter

Politiskt sakkunnig **Marielle Andréasson Nakunzi**.
Ersättning: 14 000 kr. Övriga uppdrag: Suppleant i Rättshjälpsnämnden.

Riksdagsledamot **Mats Berglind**.

Ersättning: 12 000 kr. Övriga uppdrag: Inga.

F.d. riksdagsledamot **Margitta Edgren**.

Ersättning: 12 000 kr. Övriga uppdrag: Ledamot i Vetenskapsrådets ämnesråd för humaniora och samhällsvetenskap.

Riksdagsledamot **Bertil Kjellberg**.

Ersättning: 14 000 kr. Övriga uppdrag: Styrelseledamot i Stadsbacken AB, Svenska Kommunförsäkrings AB, Advokatfirman Bertil Kjellberg AB och Advokatfirman Stoltz Intressenter AB.

Personalman **Ylva Lindahl**.

Ersättning: 20 906 kr. Övriga uppdrag: Inga.

Informationsdirektör **Åke Rangborg**.

Ersättning: 18 000 kr. Övriga uppdrag: Inga.

Riksdagsledamot **Rigmor Stenmark**.

Ersättning: 8 000 kr. Övriga uppdrag: Ledamot i Gentekniknämnden och SABO.

Riksdagsledamot **Majléne Westerlund Panke**.

Ersättning: 10 000 kr. Övriga uppdrag: Ledamot i styrelsen för Statens Personadressregisternämnd och Exportkontrollrådet. Vice ordförande i styrelsen för Högskolan i Halmstad och Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond.

Övriga uppdrag som anges är enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag styrelseledamot i aktiebolag och styrelse- eller rådsledamot i statliga myndigheter. Inga framtida åtaganden finns för ledande befattningshavare eller styrelseledamöter.

Personalföreträdare

Från Sacoföreningen

Kristina Blomberg (tom. 2005-10-12)

Diahann Joseph (from. 2005-10-13)

Från Fackförbundet ST

Kerstin Hellsing

Resultaträkning

(tkr)	Not	2005	2004
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Intäkter av anslag		29 450	30 276
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	1 282	1 279
Finansiella intäkter	2	<u>30</u>	<u>74</u>
Summa		30 762	31 629
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Kostnader för personal	3	-23 541	-22 817
Kostnader för lokaler		-3 061	-3 077
Övriga driftkostnader		-3 814	-5 075
Finansiella kostnader	4	-13	-15
Avskrivningar och nedskrivningar		<u>-361</u>	<u>-384</u>
Summa		-30 790	-31 368
VERKSAMHETSUTFALL		-28	261
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	5	-28	261

Balansräkning

(tkr)	Not	2005-12-31	2004-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	6	185	78
Summa		185	78
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	7	521	675
Summa		521	675
Fordringar			
Kundfordringar		47	13
Fordringar hos andra myndigheter	8	378	497
Övriga fordringar		7	6
Summa		432	516
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	9	815	852
Övriga upplupna intäkter		0	21
Summa		815	873
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	10	-1 603	-2 568
Summa		-1 603	-2 568
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	11	2 570	4 210
Summa		2 570	4 210
SUMMA TILLGÅNGAR		2 920	3 784
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	12	-1 767	-2 028
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-28	261
Summa		-1 795	-1 767
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	13	0	162
Summa		0	162
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	14	707	716
Skulder till andra myndigheter	15	1 015	1 237
Leverantörsskulder		789	1 376
Övriga skulder		466	450
Summa		2 977	3 779
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	16	1 738	1 610
Summa		1 738	1 610
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		2 920	3 784

Anslagsredovisning

REDOVISNING MOT ANSLAG

Anslag (tkr)	Ing. överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 01 46:03 ap 001 Ramanslag Datainspektionen	2 445	30 930	-2 445	30 930	29 450	1 480
Summa	2 445	30 930	-2 445	30 930	29 450	1 480

Finansieringsanalys

(tkr)	Not	2005	2004
DRIFT			
Kostnader	17	-30 590	-31 188
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		29 450	30 276
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		1 282	1 277
Övriga intäkter		30	74
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		30 762	31 627
Minskning(+) av kortfristiga fordringar		142	-250
Minskning(-) av kortfristiga skulder		-644	1 418
KASSAFLÖDE TILL DRIFT		-330	1 607
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-142	-585
Investeringar i immateriella tillgångar		-173	-17
Summa investeringsutgifter		-315	-602
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		352	565
- amorteringar		-361	-384
Försäljning av anläggningstillgångar		0	2
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		-9	183
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-21	-57
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-345	-476
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-675	1 131
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		1 642	511
Minskning(-) av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret		-1 640	1 931
Ökning(+) av avräkning med statsverket		965	-800
SUMMA FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-675	1 131
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		967	1 642

Tilläggsupplysningar och noter

(Belopp i tusental kronor där ej annat anges)

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens redovisning följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Bokföringen följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter. Motsvarande beloppsgräns föregående år var 5 tkr.

Upplysningar om avvikelser

Avvikelser från ekonomiadministrativa regler

Enligt regleringsbrev får Datainspektionen ta ut avgifter för varor och tjänster med stöd av 4 § första stycket avgiftsförordningen (1992:191) med belopp motsvarande 6 procent av de totala kostnaderna för myndighetens verksamhet utan hinder av den begränsning som följer av 4 § andra stycket.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3-5 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter
3-5 år	Maskiner och tekniska anläggningar
	Övriga kontorsmaskiner
	Inredningsinventarier
3 år	Datorer och kringutrustning

Omsättningstillgångar

Fordringarna har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Arvoden till styrelseledamöter och ledande befattningshavare redovisas på sidan 31.

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro redovisas på sidan 31.

Noter

(tkr)

Resultaträkning

	2005	2004
Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Utbildning och konferenser	963	1 054
Konsultuppdrag	245	177
Försäljning av publikationer	74	46
Realisationsvinster	0	2
Summa	1 282	1 279
Not 2 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter räntekonto i Riksgäldskontoret	29	74
Övriga finansiella intäkter	1	0
Summa	30	74
Not 3 Kostnader för personal		
Lönekostnader (exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	14 839	14 114
Övriga kostnader för personal	8 702	8 703
Summa	23 541	22 817
Not 4 Finansiella kostnader		
Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	13	15
Summa	13	15
Not 5 Årets kapitalförändring		
Periodiseringsdifferenser	28	261
Summa	28	261

Balansräkning

	2005-12-31	2004-12-31
Not 6 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	560	543
Årets anskaffningar	173	17
Ingående ackumulerade avskrivningar	-482	-410
Årets avskrivningar	-66	-72
Utgående bokfört värde	185	78
Not 7 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	2 423	2 015
Årets anskaffningar	142	585
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-143	-177
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 748	-1 614
Årets avskrivningar	-296	-311
Korrigerig av tidigare års avskrivningar	143	177
Utgående bokfört värde	521	675
Not 8 Fordringar hos andra myndigheter		
Fordran ingående mervärdesskatt	364	460
Övriga fordringar	14	37
Summa	378	497
Not 9 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	677	674
Övriga förutbetalda kostnader	138	178
Summa	815	852
Not 10 Avräkning med statsverket		
Ingående balans	-2 568	-1 768
<i>Avräknat mot statsbudgeten:</i>		
Anslag	29 450	30 276
<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning:</i>		
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-28 485	-31 076
Utgående balans	-1 603	-2 568

	2005-12-31	2004-12-31
Not 11 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Beviljad räntekontokredit hos Riksgäldskontoret enligt regleringsbrev	3 182	3 169
Anslagsmedel	2 570	4 210
Summa behållning på räntekonto	2 570	4 210
varav kortsiktigt likviditetsbehov	0	0
<p>Det kortsiktiga likviditetsbehovet (30 dagar) täcks med ingående behållning samt anslagstilldelningen i januari. Faktorer som påverkar saldoutvecklingen är framförallt löneutbetalningar och anslagsinbetalningar.</p>		
Not 12 Balanserad kapitalförändring		
Periodiseringsdifferenser	1 767	2 028
Summa	1 767	2 028
Not 13 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående avsättning	162	365
Årets pensionskostnad	0	-5
Årets pensionsutbetalningar	-162	-198
Utgående avsättning	0	162
Not 14 Lån i Riksgäldskontoret		
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	716	535
Under året nyupptagna lån	352	565
Årets amorteringar	-361	-384
Utgående balans	707	716
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	2 000	1 500
Not 15 Skulder till andra myndigheter		
Sociala avgifter	443	867
Övriga skulder till andra myndigheter	572	370
Summa	1 015	1 237
Not 16 Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	1 409	1 335
Övriga upplupna kostnader	329	275
Summa	1 738	1 610

Finansieringsanalys

	2005	2004
Not 17 Kostnader		
Kostnader enligt resultaträkningen	30 790	31 368
Avskrivningar	-361	-384
Avsättningar	161	204
Kostnader	30 590	31 188

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2005	2004	2003	2002	2001
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 000	1 500	1 500	1 500	2 000
Utnyttjad	707	716	535	630	767
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 182	3 169	2 995	2 939	2 666
Maximalt utnyttjad	0	961	2 535	2 299	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	29	74	25	48	120
Räntekostnader	0	0	14	7	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	1 500	1 500	1 100	Ej tillämpligt
Avgiftsintäkter	1 282	1 279	1 613	1 954	2 082
Anslagskredit					
Beviljad	0	466	449	882	800
Utnyttjad	0	0	0	952	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	1 480	2 445	1 645	0	2 461
varav in-tecknat	0	0	0	0	587
Bemyndiganden	Ej tillämpligt				
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	36	36	35	40	37
Medelantalet anställda (st)	41	40	39	43	40
Driftkostnad per årsarbetskraft	845	860	853	875	859
Kapitalförändring					
Årets	-28	261	791	-772	-698
Balanserad	-1 767	-2 028	-2 819	-2 047	-1 349

Stockholm den 15 februari 2006.

Marielle Andréasson Nakunzi

Mats Berglind

Margitta Edgren

Bertil Kjellberg

Ylva Lindahl

Åke Rangborg

Rigmor Stenmark

Majléne Westerlund Panke

Göran Gräslund

10010100101001111001101011
1001010111001101001110011
0011001100100010100110100
0111001010100101011001010
0011001100010100101011001
1010011100110101100110010
0010100010101100111001100
1000101001100100010100010
011000100101011110100100
001100010100101101110001
011001110011001100110101
110011001100110100010101

Datainspektionen

Post: Box 8114, 104 20 Stockholm
Besök: Fleminggatan 14, plan 9, Stockholm
E-post: datainspektionen@datainspektionen.se
Webbplats: www.datainspektionen.se
Telefon: 08-657 61 00 Fax: 08-652 86 52

10011111 10001001
10001101 10110010
10000111 10001110
01111111 10001001
10001101011111110100110010